

Sauna

Vuodesta 1937

Suomen Saunaseura ry:n jäsenlehden 75-vuotisjuhlanumero 4/2021

Sauna-lehti täyttää
75-vuotta **31**

Tunnelmallinen
joulusauna **44**

Taloyhtiösaunojen
suosio kasvussa **48**

Aito suomalainen kiuas, johon voit luottaa

Puulämmitteinen sauna tarjoaa oman erityisen tunnelmansa. Kastorin puulämmitteiset kiukaat ovat kuuluisia ensiluokkaisesta laadustaan. Kastor Oy perustettiin talvella 1916, ja se on Suomen vanhin sauna-alan tuotemerkki. Kaikki kiukaamme valmistetaan käsityönä Hangossa sijaitsevalla tehtaallamme.

Puulämmitteisten Kastor Karhu-kiukaiden taitavan suunnittelun ansiosta olemme onnistuneet yhdistämään modernin ulkonäön, hyvät käyttöominaisuudet ja puhtaan löylyn. Kiukaiden tyylikkää linjat ja krominen etupaneeli sopivat kaikkiin saunasisustuksiin. Älykkäät ratkaisut tuottavat maksimaalisen lämmitystehon mahdollisimman pienellä puumäärällä.

KASTOR

helo

Innovatiivinen Elite Free-ohjauskeskus

Tyylikkään Elite Free-ohjauskeskuksen ja Helo Control-mobiilisovelluksen avulla voit ohjata saunaasi missä ja milloin tahansa. Voit laittaa saunan päälle ja seurata lämpötilaa omalla Helo Control- mobiilisovelluksellasi. Mikä olisikaan parempaa, kuin valmis sauna odottamassa rankan työpäivän päätteeksi.

Elite Free on täynnä edistyneitä ominaisuuksia, sen sisäisen suorittimen ja käyttöjärjestelmän ansiosta. Mukautettavien asetusten lisäksi Elite Free voidaan ohjelmoida yksilöllisesti oman aikataulusi mukaan. Elite Free ohjauskeskuksen saat kiukaan mukana käyttöösi, kun valitset saunaasi Helo Himalaya, Rocher tai Roxx -sähkökiukaan. Elite Free ohjaa myös Helo Steam ja Helo Steam Pro -höyrygeneraattoreita. Mukana tulevan ovikytkimen ansiosta sauna on aina turvallista ohjata etänä.

Lataa Helo Control™ mobiilisovellus älypuhelimellesi, niin saat Elite Free- ohjauskeskukseesi käyttöösi täydellisen liikkuvuuden takaavan pilvipalvelun. Oman kotisi Wi-Fi -yhteyttä tarvitset vain ohjaimen asentamiseen. Lataa Helo Control™ mobiilisovellus App-storesta tai Google Playsta.

Vuokraus onnistuu
meillä kätevästi.
Myös etänä!

Voit vuokrata itsellesi asunnon ilman ruuhkaisia esittelyjä.

www.asuntohakemus.fi

Jos tarvitset sijoitusasuntoosi uuden vuokralaisen,
anna meidän hoitaa asia kuntoon puolestasi.

www.vuokraturva.fi

p. 010 2327 300

VUOKRATURVA **MYYN TITURVA**

Vuokraturva on luotettavin, tunnetuin ja maineeltaan paras vuokravälittäjä.

Lähde: Taloustutkimus Oy 2020

Helsinki – Uusimaa – Turku – Tampere – Oulu

**75-VUOTIAS SAUNA-LEHTI
TOIVOTTA LUKIJOILLEEN
HYVÄÄ JOULUA!**

9 PÄÄTOIMITTAJALTA

11 SAUNOISSA KUULTUA

Saunauutisia meiltä ja muualta.

15 SAUNASEURAN KUULUMISIA

Suomen Saunaseuran uutisia ja ajankohtaisia asioita.

18 SAUNASEURAN SYYSKOKOUS

20 JOHTOKUNNAN UUDET JÄSENET ESITTÄYTYVÄT

22 JÄSENKYSELY

Jäsenkyselyyn ennätysmäärä vastauksia.

25 TOIMINNANJOHTAJALTA

27 JOHTOKUNNAN JÄSENE PUHEENVUORO

Johtokunnan jäsen Raine Laurikainen.

28 JÄMSÄN SAUNAKYLÄN KUULUMISIA

Saunakylä siirtyi talviteloille.

31 SAUNA-LEHTI 75 VUOTTA!

Lehden kansia vuosikymmenten varsilta.

34 LEHTI SITOO YHTeen

Sauna-lehti on yksi maamme vanhimmista jäsenlehdistä.

38 ISA:N KUULUMISIA

Kansainvälinen Saunaliitto ISA onnittelee 75-vuotiaasta Sauna-lehteä.

40 ONKO SUOMALAINEN SAUNA ENÄÄ PYHÄ?

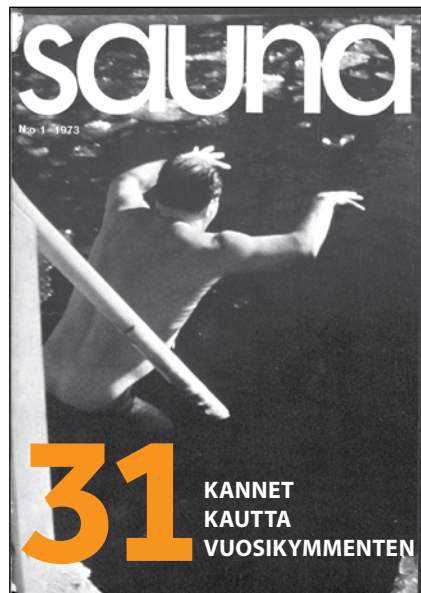
Heikki K. Lyytinen pohtii saunomisen pyhyttä.

44 RAUHOITTAVA JA HOITAVA JOULUSAUNA

Johdatus tunnelmalliseen joulusaunaan.

46 JOULUNA YLEISEEN SAUNAA

Pääkaupunkiseudun yleiset saunat ovat avoinna myös jouluna.

52

**ANNALIINA NIITAMOLLE
JA RIKU MATTILALLE
TALOYHTIÖN SAUNA
ON ARJEN PIRISTYS**

22

**JÄSENKYSelyn
TULOKSET**

48 TALOYHTIÖSAUNAT MUUTOKSESSA

Taloyhtiöiden saunoja rakennetaan nyt ylimpiin kerroksiin ja piharakennuksiin.

52 SAUNAVUORO FIILIKSEN MUKAAN

56 NOUSU TUHKASTA

Narvi on toipunut kiuastehtaan palosta.

59 KIRJA-ARVIO

Arviossa Carita Harjun Hyvää oloa saunasta - Saunafulness.

60 LUKIJOILTA

Äänessä Sauna-lehden arvoisat lukijat.

62 TUOTEUUTUDET

Uusimmat tuotteet saunaan ja pukuhuoneeseen.

65 SAUNASEURAN YHTEYSTIEDOT

66 SAUNABLOGI

Ritva Müller kertoo saunaelämyksistä meillä ja muualla.

40

**ONKO
SAUNA
PYHÄ?**

Sauna-lehti
74. vuosikerta
ISSN0357-6566
www.sauna.fi

SAUNA-LEHTI

Julkaisija

Suomen Saunaseura ry
Vaskiniementie 10,
00200 Helsinki
Toiminnanjohtaja
Janne Koskeniemi
janne.koskeniemi@sauna.fi
puh. 050 371 8178
Soittoajat ti-to klo 10-13

Osoitteenmuutokset:
www.sauna.fi/jasensivut/

Päätoimittaja

Karoliina Saarnikko
Saarnikko PR &
Communications
lehti@sauna.fi

Painatus

Grano Oy
Painos 4 500 kpl

Toimitusneuvosto

Hannu Saintula, pj
Jouni Ahonen
Ben Grass
Tiina Kaskiario
Yrjö Klippi
Jarmo Lehtola
Leena-Kaisa Simola
Lasse Viinikka

Ilmoitukset

Kristian Miettinen
aurinia@kolumbus.fi
puh. 0400 225 855

Lehden 4/2021 avustajat

Päivi Ketolainen
Riitta Korhonen
Heikki K. Lyytinen
Terhi Ruutu
Leena-Kaisa Simola
Kaarina Kailo
Ritva Müller

Sauna-lehti 1/2022

Ilmestyy maaliskuussa

Kannen, sisällysluettelon ja pääkirjoituksen kuvat

Reetta Virtanen
Anne Lius-Liimatainen
Janne Koskeniemi

Toimituksellinen aineisto
luovutetaan Saunaseuran
käyttöön kaikilla oikeuksilla.
Saunaseura ei vastaa
tilaamatta lähetetyistä
aineistoista.

www.sauna.fi/sauna-lehti

THE iX

The Ultimate **Electric** Driving Machine

BMW iX on uuden aikakauden pioneeri. Täyssähköinen malli tuo yhteen sähköisen voimalinjan, teknologiset innovaatiot ja vastuullisen arvoketjun ja se on osoitus kestävästä kehityksestä ja sähköisen ajonautinnon täydellisestä yhdistämisestä.

Uudessa BMW iX -mallissa esitellään ensimmäistä kertaa uusi iDrive -käyttöjärjestelmä, joka on suunniteltu käytettäväksi puheohjauksella ja uuden sukupolven BMW Curved Display -kosketusnäytöllä. Älykäs xDrive -neliveto tekee ajamisesta vaivatonta myös vaativissa sääolosuhteissa. Sähköisesti auton alle taittuva vetokoukku tarjoaa vahvan 2500 kg vetokyvyn.

Lue lisää osoitteesta **BMW.fi/iX**.

#bornelectric

BMW iX xDrive40 alk. 90.490,19 €, autoveroton hinta alk. 88.200 €, sis. toimituskulut. EU-yhd. energiankulutus 22,5-19,4 kWh/100 km, CO₂-päästöt 0 g/km. Sähköinen toimintamatka jopa 425 km. **BMW iX xDrive50 alk. 108.469,61 €**, autoveroton hinta alk. 105.720 €, sis. toimituskulut. EU-yhd. energiankulutus 22,5-19,4 kWh/100 km, CO₂-päästöt 0 g/km. Sähköinen toimintamatka jopa 630 km. Kulutukset ja päästöt määritellyn WLTP-testimenetelmän mukaisesti. Auton kulutukseen ja toimintamatkaan vaikuttavat muun muassa kuljettajan ajotapa, ajonopeus, lämpötila, keli- ja ajo-olosuhteet sekä auton kuormaus. Kuvan auto erikoisvarustein. Täyssähköautoja koskeva autovero on poistumassa. Mikäli valmisteilla oleva lakimuutos hyväksytään ja autovero poistuu 1.1.2022 alkaen, palautetaan peritty autoveron takautuvasti. Koskee kaikkia täyssähköautoja, jotka on ensirekisteröity 1.10.-31.12.2021 välisenä aikana. Lisätietoja jälleenmyyjältäsi.

Anna sykkeen nousta saunassa

Työssäsi keskity sen sijaan siihen, minkä osaat parhaiten,
ja me hoidamme loput. Teemme kaikkemme, jotta
asiakkaidemme arki olisi sujuvaa ja markkinointi
vaikuttavaa. Reagoimme nopeasti muutoksiin
ja olemme asiakkaan apuna 24/7.

Ota yhteyttä, kun kätesi ovat
täynnä töitä ja kaipaat
vaikuttavia viestinnän
ratkaisuja.

GRANO

Arjen auttaja – muutoksen mahdollistaja

www.grano.fi

Juhlan ja rauhoittumisen aika

Kuvasimme tämän lehden joulusauna-juttun kuvia Jollaksen kartanon rantasaunassa. Oli kirkas, sateenjälkeinen marraskuun aamu. Rantasauna oli kylmä, mutta siellä tuoksui edellisten päivien sauna.

Somistimme saunan kuvia varten yksinkertaisilla koristeilla: pella-valiinoilla, havuilla, kauniilla saippualla ja kynttilöillä. Seurasin kylmän saunan oviaukossa, kuinka kuvaajamme Reetta ja saunaemäntämme Terhi asettelivat havuja kuvia varten. Pienen ikkunan takana kurottautui pihlajanoksa täynnä marjoja, niistä tippui vielä yöllistä sadetta. Vastarannalla välkehti aurinkokin.

Kun suljin silmäni, pystyin kuvittelemaan joulusaunan erityisen tunnelman, vaikka olin täysissä pukeissa. Haistoin saunan tuoksun, kuulin sen hiljaisuuden ja tunsin sen rauhan. Saatoin melkein kuvitella, että ulkona olisi pakkasta, ehkä jopa vähän luntakin.

Heikki K. Lyytinen kirjoittaa joulusaunan pyhydestä lehtemme sivulla 40. Aikoinaan sauna oli pyhä varsin eri tavalla kuin nykyään, mutta jotain siitä on jäänyt elämään, varsinkin joulusaunaan. Miten syvällä meissä elääkään saunan tuntu, ja vaikka emme nykyaikana synny ja kuole saunassa, me elämme siellä koko elämämme. Tai se elää meissä, miten vain sen haluamme ajatella.

Pitelet käsissäsi Sauna-lehden 75-vuotisjuhlanumeroa. Ensimmäinen Sauna-lehden erikoisnumero ilmestyi vuonna 1945 nimellä Joulusauna. Säännöllisesti lehteä alettiin kuitenkin julkaista vasta vuonna 1946.

Tuoreena päätoimittajana en voi kuin ilahtuneena ihmetellä, miten tämä lehti on selvinnyt läpi vuosien tänne asti. Kaiken lisäksi se on selvinnyt tänne todella laadukkaana lukupakettina, täynnä faktaa saunasta ja saunomisesta. Välittäen sitä saunomisen riemua, jota Saunaseurassa halutaan ylläpitää ja josta halutaan kertoa eteenpäin.

Lehti on olemassa edelleen, koska se on lukijoilleen tärkeä. Tuoreen jäsenkyselyn (s. 22) mukaan jopa 83 % lukee tai silmäilee lehden joka kerta. Se on paljon ja jättää meille lehden tekijöille tärkeän tehtävän pitää tuo prosentti jatkossakin yhtä korkealla.

Saimme myös paljon palautetta siitä, mitä lehdestä haluttaisiin tulevaisuudessa lukea. Olemme kuulleet palautteenne ja lähdemme toteuttamaan toiveitanne parhaamme mukaan.

Toivotan teille kaikille erittäin kaunista ja rauhoittavaa joulun aikaa ja pyhyttä joulusaunaan!

Karoliina Saarnikko
PÄÄTOIMITTAJA

Näe kauneus, kuule hiljaisuus.

Uusi täyssähköinen IONIQ 5

Täysin uusi IONIQ 5 siirtää sähköautoilun kellot uuteen aikaan. 800 voltin järjestelmänsä ansiosta IONIQ 5 latautuu nopeasti. Täydellä latauksella käytössäsi on jopa 481 km toimintamatka, jonka jokainen kilometri on elämys. Jos et aja koko toimintamatkaa, voit käyttää auton akkuja esimerkiksi sähköpyörän lataamiseen. Kurkista lisää lataamalla sivu hyundai.fi

Täysin uusi IONIQ 5 alkaen 49 319 € – korko 1 % ilman kuluja.

Hinta sisältää toimituskulut. CO₂-päästöt 0 g/km. Toimintamatka yhdistetty 481 km, kaupunki 686 km (WLTP). Korkeajänniteakun takuu on 8 vuotta tai 160 000 km, kumpi ensin täyttyy. Rahoitus esimerkki: auton hinta 49 319,40 €, käsiraha 8 165,40 €, rahoitettava osuus 41 154,00 € (perustamiskulu 0 €), sopimusaika 72 kk, käsittelymaksut 0 €, korko 1 %, kuukausierä 395 €, viimeinen suurempi erä 14 795,82 €. Todellinen vuosikorko 1 %. Luottokustannukset 1 685,74 €, luotto ja luottokustannukset yhteensä 51 005,14 €. Maksimi luoton määrä 60 000 €. Rahoituksen tarjoaa DNB Auto Finance Oy, Urho Kekkosen katu 7B, 00100 Helsinki. Edellyttää myönteisen luotto-päätöksen sekä rahoitus- ja kaskovakuutuksen. Etu voimassa määräerään autoja 31.12.2021 saakka, ei yhdistettävissä muihin tarjouksiin.

Kulttuurisetelit eivät kelpaa saunomiseen, linjaa verottaja

HARRI TARVAINEN/RUKA SAUNA TOUR

Vaikka suomalainen sauna-perinne hyväksyttiin viime vuonna Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon, ei se kuitenkaan verottajan silmissä ole kulttuuria. Yleiset saunat eivät lain määritelmän mukaan kuulu kulttuuritoiminnan piiriin, ja tämän vuoksi kulttuuriseteliä ei voi käyttää maksuvälineenä saunassa.

Yle uutisoi verottajan linjauksesta syyskuussa ja haastatteli muun muassa Verohallinnon ylitarkastaja **Minna Palomäkeä**. Palomäen mukaan pelkkä saunominen ei riitä täyttämään sen enempää liikunnan kuin kulttuurin määritelmiä.

– Verohallinnon ohjeessa kerrotaan yleisesti, mitä liikunnalla tarkoitetaan. Sen määritelmän mukaan, joka ohjeissa on, saunominen ei ole tällaista liikuntaa. Kulttuurisetelien piiriin kuuluvat palvelut määritellään siis tuloverolaissa, ja liikuntaseteleihin liitty-

vä ohjeistus on verohallinnon laatima, Palomäki selvensi.

Palomäen mukaan tarkkaa ja yksityiskohtaista listausta kielletyistä ja sallituista lajeista ja toiminnoista on mahdotonta ylläpitää, sillä uusia liikunta- ja kulttuurimuotoja syntyy koko ajan.

Palomäen mukaan on varmasti rajatapauksia, joista on vaikea sanoa, onko joku asia liikunta- tai kulttuuri-toimintaa.

– Viime kädessä Verohallinto voi ratkaista tällaisen asian ennakkoratkaisuhakemuksen perusteella.

Ohjeistukset voivat myös muuttua. Tästä tuoreimpana osoituksena on tänä syksynä voimaan astunut muutos, jonka kulttuuriseteliä voi käyttää myös virtuaalisiin kulttuuritapahtumiin sekä urheilu- ja kulttuurialan messujen sisäänpääsymaksuihin.

Muitakin muutoksia on vireillä: syyskuusen budjettiriihen yhteydessä

päätettiin, että kulttuuri- ja liikuntasetelien käyttöalan laajentamisesta teetetään selvitys. Selvityksessä arvioidaan, mitkä harrastusmuodot olisi perusteltua ottaa soveltamisalaan mukaan.

Virikeseteleitä tarjoavan Smartumin verkostojohtajan **Maria Meurman** toivoo Verohallinnolta selkeää kannanottoa siihen, voisiko saunominen olla jatkossa liikunta- tai kulttuuriedun piirissä. Helsinkiläinen saunayrittäjä **Kimmo Helistö** (mm. Uusi Sauna) on samoilla linjoilla.

– Saunominen ei ole vuosikymmeeniin ollut pelkkää peseytymistä vaan sosiaalinen tapahtuma, osa urbaania kanssakäymistä. Ilman muuta se on kulttuuria – puhtaimmillaan, Helistö sanoo.

Asiasta uutisoi ensin Yle.

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus lähti riittäisenä lausuntokierrokselle

■ Hallituksen pitkään valmistelema maankäyttö- ja rakennuslain uudistus lähti syyskuun lopussa lausuntokierrokselle, vaikka hallituksessa ei ole laista vielä yksimielisyyttä. Lain uudistus mahdollistaisi muun muassa alle 30-neliöisen pihasaunan rakentamisen ilman mitään lupaa.

Lausuntokierros kestää 10 viikkoa. Lain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2024 alusta lähtien. Kyseessä on yksi hallituksen suurimmista lakiesityksistä: laissa on noin 800 sivua ja 400 pykälää.

Lakiuudistuksen keskeinen tavoite on varmistaa, että Suomi saavuttaa hiilineutraaliuden vuonna 2035.

– Uusi laki määrittää seuraavat vuosikymmenet miten Suomessa rakennetaan ja miten alueidemme käyttöä suunnitellaan. Kasvihuonekaasupäästöistä kolmannes aiheu-

tuu rakennetusta ympäristöstä, eli sieltä on löydettävissä vähintään yhtä iso lohko ilmatoratkaisua, sanoo ympäristö- ja ilmastoministeri **Krista Mikkonen** (vihr) ministeriön tiedotteessa.

Lakiin tulee useita muutoksia. Erilaisia lupia karsitaan niin, että enää käytössä olisi vain rakennuslupa. Rakentamislupan tarvetta vähennetään siten, että nyt lausuntokierrokselle lähtevässä lakiesityksen mukaan alle 30-neliöisen varaston ja pihasaunan voisi rakentaa ilman mitään lupaa, kunhan muut rakentamisen säädökset ja määräykset täyttyvät.

Asiasta uutisoi Aamulehti.

TUTKIMUS: Puunpolton haitallisia pienhiukkasia voidaan napata sähköisesti jo tulipesässä

■ Puun pienpolton hiukkaspäästöjen vähentäminen voi tapahtua jo tulipesässä, toteaa DI **Heikki Suhonen** väitöskirjassaan, joka julkaistiin loka-kuun lopussa. Suhonen tutki uudenlaisia sähköisiä suodatusmenetelmiä, joita sovelletaan puun pienpolton hiukkaspäästöjen vähentämiseksi.

Aihe on sekä tärkeä että ajankohtainen. Vuoden 2022 alussa EU:n Eco-design -direktiivi laajenee kattamaan myös puun pienpolton hiukkaspäästöjen raja-arvot. Hiukkaspäästöillä on myös merkittävä vaikutus sekä ilmaston lämpenemiseen että ilmanlaatuun, ja siten myös ihmisten terveyteen.

Päästörajoitusten myötä tarvitaan myös uusia suodatusmenetelmiä, joiden tulee olla helppokäyttöisiä, jotta menetelmät yleistyisivät kotitalouskäyttöön. Hyvä suodatusmenetelmä on myös riittävän yksinkertainen, jotteivät valmistuskustannukset nousisi turhan korkeiksi.

– Suodatinlaitteet saattavat tulla josain vaiheessa standardiksi takkoihin, toteaa aiheesta väitellyt Heikki Suhonen.

Suhonen esittelee väitöskirjassaan uusia teknologisia lähestymistapoja päästöjen vähentämiseen, joilla voi olla pitkällä aikavälillä suuri merkitys päästövähennysteknologioiden kehittymiseen. Luonnolliseen sähkövaraukseen perustuvan menetelmän ympärille on jo perustettu yritys NOETON Oy, joka jatkokehittää menetelmään perustuvaa kaupallista tuotetta.

Miten Suomi saunoo jouluna?

HARVIA

Harvia selvitti viime joulukuussa suomalaisten joulusaunomismielityksiä. Kyselyn mukaan yli 80 % suomalaisista saunoo jouluisin. Suosituin aika löylyille on aattona ilta-aikaan ja seuraavaksi suosituin on jouluaaton iltapäivä. Aamupäivällä saunassa kävi 20 % suomalaista.

Kyselyn mukaan kaikkein ahkerimpia saunojia jouluaattona olivat alle 25-vuotiaat miehet, kyselyyn vastanneista heistä 84 % kävi jouluaattona saunassa. Harvia arvioikin, että

kyselytulos kertoo nuorten saunainnostuksesta ja enteilee suomalaisen joulusaunaperinteen säilymistä.

Sauna koettiin niin tärkeäksi osaksi jouluperinteitä, että lähes joka toinen vastanneista sanoi, että aaton tunnelma on pilalla, jos ei pääse saunaan.

Jouluna suomalaiset saunovat kotona, jos kyselyä on uskomisen. Vastanneista 54 % kertoi saunovansa kotona ja seuraavaksi suosituin paikka oli sukulaisten sauna. Myös taloyhtiöiden saunat mainittiin ja joka kymmenes vastaajista kävi taloyhtiön yleisessä

joulusaunassa. Myös mökeillä joulua viettävistä joka kymmenes saunoi, kun taas hotelleissa saunottiin jouluna erittäin harvoin.

Vastaajista yli 40 % kertoi saunovan puolison kanssa. Yhdessä koko perheen kanssa saunoi joka viides. Vain kolmannes suomalaisista nautiskeli joulusaunasta yksin omassa rauhasaan.

Harvian joulusaunakyselyyn vastasi yhteensä 1041 suomalaista.

Mistä tunnistat vanhentuneen kiuaskiven?

Kiuaskivien vaihto on tärkeä osa saunan pitämistä toimintakuntoisena ja siistinä. Ikääntyessään kivet murenevat ja halkeilevat, vaikuttaen negatiivisesti kiukaan toimintaan ja saunan viihtyisyyteen.

Esimerkiksi kerran viikossa lämpeävän, puolitoista tuntia kerrallaan käytettävän saunan kivet kestävät yleensä pari kolme vuotta ongelmitta.

Tärkeää onkin tarkkailla kiviä säännöllisesti. Kannattaa ottaa tavaksi kerran vuodessa latoa kivet kiukaaseen

uudestaan, jolloin ne tulevat tarkastetuksi. Tällainen tarkastusväli sopii keskimäärin korkeintaan kerran pari viikossa lämpiävälle kiukaalle ja sitä kannattaa noudattaa vaikka kiukaassa olisi keraamiset, tavanomaista kestävämmät kivet.

Niin sanotut koriste- tai pintakivet, eli valkoiset dolomiitit tai punaiset graniitit, vaativat tiheämpää valvontaa, sillä niiden hajoaminen ikääntymisen seurauksena aiheuttaa suurempia ongelmia.

Kertalämmitteisessä puu- tai savu-

kiukaassa kiuasta kannattaa tarkkailla selvästi tiheämmin.

Mistä sitten tietää, että kivi kannattaa siirtää kiukaasta kukkapenkkiin? Jos kivi on rikki tai sen väri on muuttunut, se kannattaa vaihtaa aina. Voit myös kokeilla, halkeaako kivi lyödessä toiseen kiveen.

Kiuaskivien vaihtamisesta uutisoi Saunologia. Lisää aiheesta www.saunologia.fi

Ladattu täyteen unohtumattomia hetkiä.

Cayenne E-Hybrid Advantage Package.

Cayenne E-Hybrid Advantage Package -malleissa räjähtävä suorituskyky ja kestävä sähköinen elämäntyyli muodostavat unelmien liiton. Advantage Packagen älykkäät ja urheilulliset huippuvälineet viimeistelevät upean ajokokemuksen ilman kompromisseja.

Ladattavat Cayenne E-Hybrid Advantage Package -mallit alkaen 113 704,78 € | Myös yritys- tai yksityisleasing | Porsche.fi

Yhdistetty polttoaineenkulutus 3,3 l/100 km; Yhdistetty sähkönkulutus 25,5 kWh/100 km; CO₂-päästöt 75 g/km. Ilmoitetut kulutus ja päästötiedot malliston perusmalleille ilman lisävarusteita. Osa lisävarusteista vaikuttaa auton CO₂-päästöarvoon, polttoaineen- ja sähkönkulutukseen sekä autoveron määrään. Ajoneuvon kulutus on määritetty maailmanlaajuisesti yhtenäistetyn testimenetelmän (WLTP) mukaisesti. Ilmoitettu WLTP-kulutus vaihtelee riippuen mm. akkukapasiteeteista, laataamistiheydestä, ajotyylistä, sähkövarusteiden käytöstä, ulkolämpötilasta, matkustajien ja tavarain määrästä, valitusta ajoprofiilista ja tieprofiilista. Kuvan auto erikoisvarustein.

K Auto

PORSCHE

Aika lentää kuin siivilä

Saunatalomme antaa loistavat puitteet rentoutumiselle ja saunomisen ohessa syntyvälle sosiaaliseen yhdessäololle. Usein kuulee sanottavan, että yhdessä olo ja kahvioissa virkistäytyminen on jopa puolet saunakäynnin ilosta. Kahvion hyvä tarjonta ja ystävällinen ja ammattitaitoinen toiminta tukee tätä. Ainutlaatuinen takkamme kokoaa ympärilleen erilaisia ihmisiä, joita kaikkia yhdistää sama asia - saunominen.

Viihtyminen saunaillan loppumetreillä näkyy myös siten, että tuo otsikossa mainittu siivilä lentää kovaa vauhtia. Joskus tavoittamattomiin. Keskenämme ylistämme ja kahviomme henkilökuntaa ja usein tuntuu kuin he olisivat yksi meistä. Ehkä olisi kuitenkin hyvä muistaa, että he palvelevat meitä työkseen. Heillä on työ sopimukset ja siten myös sovitut työajat.

En ole koskaan kuullut heidän valittavan ja nurisevan tai näyttävän nyrpeää naamaa saunojille. On kuitenkin yksi pieni mutta tärkeä asia, johon myös johtokunta on puuttunut ja linjannut toimintamallin. Se on työpäivän päättymisen.

Yksiselitteisesti on ohjeistettu, että maksut on oltava pitkistä jonoistakin huolimatta maksettu ja saunan tiloista oltava ulkona ennen saunavuoron päättymistä.

Kun kahvio antaa n. 15 minuuttia ennen vuoron päättymistä valomerkin, on saunominen lopetettava ja kahvion poistuttava, jotta henkilökunta ehtii tekemään tarvittavat toimenpiteet ennen poistumistaan.

Henkilökunta ei voi poistua tiloista, ennen kuin takan hiillos on hiipunut. Siten tulen ylläpitäminen on ajoitettava siten, että valomerkin tullessa takassa ei enää roihua tuli.

Näitä kolmea asiaa noudattaen henkilökuntamme voi päättää työvuoronsa ja kiiruhtaa kotiin. Usein julkisella liikenteellä. Myöhässä lähteminen tarkoittaa helposti seuraavan bussin odottamista jotka iltaisin kulkevat melko harvaksen.

Kun nämä määräykset tulivat voimaan, me vakiosaunajat sitouduimme niiden noudattamiseen ja pyrimme siihen, ettei meitä milloinkaan tarvitse hätistellä ulos.

Hyvät saunaveljet ja -sisaret, pidetään näistä periaatteista kiinni. Muuten on vaara, että siivilä lentää omaan päähämme.

HANNU LAINE
Johtokunnan jäsen

Musiikki & Sauna -kyselyn tulokset

Viime numerossa (3/2021) kyselimme, mitä lukijamme ovat mieltä saunan ja musiikin yhdistämisestä. Sopiiko musiikki saunaan vai kuuluuko saunassa kuunnella saunomisen ääniä?

Saamamme vastaukset jakautuivat tasan ja saimme hyviä kannanottoja puolesta ja vastaan.

Nimimerkki Marja perusteli vastustaan näin: "Musiikkia saunaan. Kyllä. Arvo Pärtiä, Sibeliusta, hillittyä kamarimusiikkia tilaan, jossa olisi hyllyssä runoja, aforismeja yms."

Sen sijaan nimimerkki Björn S. ei kaivannut musiikkia saunomisen yhteyteen: "En kaipaa musiikkia muussa muodossa kuin jos yksittäinen vihdanviuhottaja vihtoessaan antaa tulla vaikkapa... *tjovadeva livat i holken i lördags ut i de tokiga stararnas hem....* lapsuudenmuisto Isäni saunameteleinnistä! Äänimaisemaan sen sijaan kuuluu vihdan läiske, sinkkiämpärin kolina, löylyn sihahdus, vaimea

keskustelu, hyvän olon huokaukset ja lapsien kiljahdukset."

Palkitsimme parhaat vastaukset ilmaisun saunakerroin Vaskiniemen Saunatalolla.

Tervetuloa joulusaunaan!

JUSSI HELLSTEN

Saunat lämpiävät Saunatalolla tänä jouluna seuraavasti:

20.–23.12. Saunatalo on avoinna normaalisti klo 12–21, siten, että naiset saunovat maanantaina ja torstaina, miehet tiistaina ja keskiviikkona. Joulukuun kaikki lauantait on jaettu.

24.12. Saunatalo on avoinna klo 10–17 siten, että naiset saunovat 10–13 ja miehet 13.30–17.

25.12. Saunatalo on kiinni.

26.12. Saunatalo on kiinni.

27.–30.12. Saunatalo on avoinna normaalisti klo 12–21, siten, että naiset saunovat maanantaina ja torstaina, miehet tiistaina ja keskiviikkona.

31.12. Saunatalo avoinna klo 12–18, vuoro vain miehille.

1.–3.1. Saunatalo on kiinni.

4.1. alkaen Saunatalo on avoinna normaalisti, myös loppiaisena 6.1.

Kahvion perinteiset joulukahvit ovat tarjolla 13.–24.12. Saunaseura tarjoaa jäsenilleen kahvin tai teen ja pullan. Jouluaattona, sekä miesten että naisten vuoroilla, kahviosta voi ostaa joulun kunniaksi riisipuuroa.

– Tänä vuonna joulupuurossa on myös manteli, joilla saa lunastaa kahviosta pienen jouluyllätyksen, kahvilapäälikkö **Mervi Iivonen** kertoo.

Saunaseuran uutiskirje on seuralaisen tärkeä infokanava

Ajankohtaisimmat tiedot Saunatalon aukioloajoista, seuran ajankohdaisista asioista sekä muista tärkeistä tiedotteista löydät sähköpostisi kilahtavasta uutiskirjeestä. Uutiskirjeestä löydät myös tiedot mahdollisista voimassa olevista rajoituksista koronapandemian aikana.

Uutiskirje ilmestyy säännöllisesti aina kun uutta tiedotettavaa on. Uutiskirjeet voit lukea myös Saunaseuran verkkosivuilta. Sivuilta löydät kaikki aiemmat uutiskirjeet esimerkiksi kirjoittamalla sivun yläreunan Hae-kohtaan hakusanan *uutiskirje*.

Valitettavasti joissakin sähköpostiohjelmissa uutiskirje saattaa aluksi ohjautua roskapostiin. Jos sinusta tuntuu, että olet jäänyt uutispimentoon, käy tarkistamassa sähköpostiohjelmiasi roskapostilaatikko. Suurimassa osassa sähköpostiohjelmissa voit merkitä uutiskirjeen kohdalla, ettei se ole roskapostia, ja jatkossa kirjeen pitäisi tulla normaalisti postilaatikoosi.

Oikaisu lehden 3/2021 tietoihin

Väitimme Sauna-lehden viime numerossa, sivulla 4, virheellisesti, että Jämsän Saunakylä olisi auki ympäri vuoden. Näin ei kuitenkaan ole, vaan Jämsän Saunakylä on siirtynyt talviteloille, kunnes kevät taas koittaa. Saunakylän Facebook-sivulla <https://www.facebook.com/saunakyla> kerrotaan ensi vuoden aukioloajoista, kunhan se on taas ajankohtaista. Pahoittelut!

Hyvän fiiliksen saunailta Kotiharjun saunassa

Saunaseura tarjosi lokakuun alussa Saunaseuran jäsenille mahdollisuuden tutustua Kotiharjun Saunaan ja saunoa yhdessä muiden seuralaisten kanssa. Saunaseura vieraili Kotiharjussa nyt toista kertaa.

Saunoja Kotiharjuun saapui noin 100 henkeä, niin saunasiskoja kuin -veljiäkin.

– Tunnelma oli hyvä ja jäsenistö otti kokemuksen erittäin positiivisesti vastaan, Suomen Saunaseuran puheenjohtaja Hannu Saintula kertoo. – Moni oli legendaarisessa Kotiharjussa ensimmäistä kertaa, ja paikan perinteisyys ja tietynlainen nostalgiakin ilahdutti saunoja.

Kotiharjun Sauna on Helsingin vanhin yleisin sauna ja rakennettu vuonna 1928. Se on pyritty säilyttämään mahdollisimman alkuperäisessään tunnelmassaan.

– Yleisen saunan yhteisöllisyys ja sosiaalisuus tuli myös hyvin esiin siinä, kun kaikki seisoimme, naiset ja miehet, vilvoittelemassa saunan edessä, siinä kadulla, Saintula kertoo. – Moni naisjäsenistämme sanoi, että on mukava tavata myös seuran miesjäseniä, kun Saunatalolla ei tähän ole mahdollisuutta.

Saunaseura haluaa jatkossakin tarjota jäsenilleen mahdollisuuksia saunoa Helsingin seudun saunoissa ja tutustua myös kanssaseuralaisiin. Seuraava seuran saunailta on tarkoitus järjestää ensi keväänä ja paikkana huhutaan olevan Merisotakoulun historiallinen sauna. Asiasta tiedotetaan jäsenkirjeessä ja nettisivuilla lähempänä ajankohtaa.

Vieraskielto voimassa vuoden loppuun asti

Saunatalon vieraskieltoa jatketaan vuoden 2021 loppuun saakka. Tilannetta tarkastellaan seuraavan kerran joulukuun aikana. Saunaseuran jäsen voi kuitenkin tuoda vieraaksi mukanaan kaksi perheenjäsentä.

Jäsenmaksut pysyvät vuonna 2022 entisellään: liittymismaksu on myös ensi vuonna 400 euroa ja vuosittainen jäsenmaksu 125 euroa.

Jäsenmaksulaskut lähetetään normaaliin tapaan tammikuun alussa. Ne jäsenet, joilla on jäsenrekisterissä sähköposti, saavat laskun sähköpostitse. Muut saavat laskun postitse antamaansa laskutusosoitteeseen.

– Muistutan jäsenistöä, että nyt on hyvä aika päivittää yhteys-

tietonsa ja sähköpostiosoitteet, toiminnanjohtaja Janne Koskenniemi toteaa.

Yhteystiedot on helppo päivittää Saunaseuran verkkosivujen jäsenosiossa. Jos jäsenrekisterisi ei ole aktivoitu, ole yhteydessä toimistoon toimisto@sauna.fi

Eräpäivä jäsenmaksulaskulla on tammikuun lopussa. Eräpäivän jälkeen maksamatta jättäneille lähetetään muistutuskirje postitse.

– Mikäli jäsenen jäsenmaksu on kolme kuukautta jäsenmaksun eräpäivän jälkeen suorittamatta, hänen katsotaan eronneen seurasta. Näin sanovat Saunaseuran säännöt, Koskenniemi muistuttaa.

Koronapassia ei oteta käyttöön Saunatalolla

Suomen Saunaseuran johtokunta on päättänyt, ettei koronapassia oteta käyttöön, sillä koronapassia saa käyttää vain höllentämään rajoituksia, jotka valtioneuvosto on asettanut koskemaan asiakaspaikkamääriä tai aukioloaikoja. Tällä hetkellä Saunatalolla ei ole voimassa tällaisia rajoituksia, joten koronapassin käyttö ei näin ollen ole mahdollista.

Johtokunta kuitenkin seuraa tilannetta tarkasti. Mikäli koronapassin käyttöönotto mahdollistetaan myös muihin tapauksiin kuin valtioneuvoston asettamien rajoitusten purkamiseen, pohditaan koronapassin käyttöönottoa myös Saunatalolla. Lisätään loppuun lause: Ajankohtaiset tiedot löydät seuran verkkosivuilta sekä sähköisestä jäsenkirjeestä.

Saunaseuran syyskokouksessa valittiin johtokunta ja

Teksti: Karoliina Saarnikko
Kuvat: Mervi Iivonen, Janne Koskeniemi
ja Reetta Virtanen

Suomen Saunaseuran syyskokous järjestettiin marraskuun alussa Dipolissa, Espoon Otaniemessä. Kokoukseen oli saapunut yli 70 saunasiskoa ja -veljeä, ja etäyhteyden välityksellä kokousta seurasi noin 40 jäsentä. Kokouksessa valittiin johtokunta ja hallituksen puheenjohtaja seuraaville kaksivuotiskausille.

Kokouksen avasi Saunaseuran puheenjohtaja **Hannu Saintula**, joka kiitti avauspuheenvuorossaan jäsenistöä, henkilökuntaa, toimikuntia sekä johtokuntaa laadukkaasta toiminnasta vuoden 2021 aikana. Puheenjohtaja esitti erityiskiitokset toimikuntien jäsenille, jotka vapaaehtoisvoimin ovat tehneet sitoutunutta työtä yhdistyksen eteen, kelloa katsomatta, koko haastavan koronapandemian ajan.

– Pandemian osalta haluan sanoa, että suurimmat haasteet on selvitetty tähän asti äärimmäisen hyvin. Seuran taloutta on seurattu tarkasti ja aktiivisesti taloustoimikunnan puolelta pandemian aikana ja tiukkaa linjaa noudattamalla on selvitty pää vedenpinnan yläpuolella, Saintula totesi.

– Kuitenkaan emme ole tinkineet Saunatalon tai yhdistyksen toiminnan laadusta ja niistä tavoitteista, joita olemme toimintasuunnitelmassa asettaneet.

Saintulan mukaan johtokunta on joutunut vuoden aikana tekemään ratkaisuja, jotka eivät ole varmasti kaikkia seuran jäseniä aina miellyttäneet.

– Tavoitteena on koko ajan ollut se, että päätöksiä tehtäessä jäsen on kuitenkin aina keskiössä. Johtokuntatyöskentelyssä olemme pyrkineet ns. menemään kentälle ja saunoihin tapaamaan jäsenistöä. Olemme saaneet jäseniltä välillä hyvää ja välillä kriittistä palautetta. Kaikki palaute on käytetty seuran toiminnan kehittämiseen ja tarvittaessa nopeidenkin päätösten tekemiseen, Saintula kertoi.

Kesän aukiolo ilahdutti jäsenistöä
Seuran toiminnanjohtaja **Janne Kos-**

kenniemi kertoi tiiviissä ajankohtaiskatsauksessaan, kuinka koronaepidemia vaikutti Saunatalon kävijämääriin ja toimintaan.

Kevään osittaisen kiinniolon aikana Saunatalolla suoritettiin pieniä korjauksia, remontteja ja kunnostuksia, joita olisi normaalisti tehty kesän aikana. Tämän vuoksi Saunataloa pystyttiin pitämään kesällä avoinna aikaisempaa laajemmin.

– Kesällä Saunatalolla kävikin saunoja varsin mukavasti ja saamamme palaute oli erinomaista. Otamme tämänkin palautteen huomioon myös tulevia vuosia suunnitellessa.

Vuoden 2021 projekteja oli myös tietojärjestelmäprojekti, jossa pyrittiin parantamaan perustoiminnallisuutta ja tekemään ns. kotisivuintegraatio. Uusien verkkosivujen ”sisälle” rakennettiin uudet jäsensivut, joista jäsenet voivat tarkastella muun muassa tietoaan ja kausikorttinsa voimassaoloa.

Myös toimikunnat kertoivat kuluneesta vuodesta

Saunaseuran toimikuntien puheenjohtajat pitivät kokouksessa myös lyhyet ajankohtaiskatsaukset toimikuntien vuoden 2021 toiminnasta.

seuran puheenjohtaja tuleville vuosille

Kunnossapitotoimikunnan puheenjohtaja **Risto Pitkänen** kertoi, missä vaiheessa Saunatalon remonttisuunnitelmat menevät. Aiheesta kerrotaan tulevilla kokouksilla lisää.

Taloustoimikunnan puheenjohtaja **Ritva Ohmeroluoma** kertoi muun muassa Saunaseuralle tehdystä erityisverotarkastuksesta, josta seura, hyvin laajamittaisesta toiminnastaan huolimatta, selvisi poikkeuksellisen hyvin. – Kaikesta verotarkastukseen esitetystä materiaalista saimme erinomaisen arvosanan ja voin sanoa pitkän kokemukseni perusteella, että se on hyvin harvinaista, Ohmeroluoma kiitteli seuraa.

Lisäksi kokousväki sai kuulla viestintätoimikunnan puheenjohtajaa **Helena Tammea**, tutkimus- ja kulttuuritoimikunnan puheenjohtajaa **Heikki Hirvosta** ja toimitusneuvoston puheenjohtajaa **Hannu Saintulaa**.

Hannu Saintula jatkaa puheenjohtajana

Kevätkokouksessa nimitysvaliokunnan jäseniksi valitut **Ritva-Liisa Luomaranta**, **Hannu Alanen**, **Kaj Lännenpää**, **Seppo Järvinen** ja valiokunnan puheenjohtaja **Ben Grass** olivat

valmistelleet syyskokoukseen esityksen sekä seuran puheenjohtajasta että johtokunnan uusista jäsenistä.

Suomen Saunaseuran sääntöjen mukaisesti seuran puheenjohtajan kausi on aina kaksivuotinen. Nykyisen puheenjohtajan Hannu Saintulan ensimmäinen kaksivuotiskausi päättyy vuoden 2021 lopussa.

Nimitysvaliokunnan yksimielisen esityksen mukaisesti syyskokous valitsi Saintulan puheenjohtajaksi myös seuraavalle kaksivuotiskaudelle.

– Kiitän luottamuksesta ja saamastani mahdollisuudesta jatkaa työskentelyä seuran hyväksi, Saintula kiitti nimitysvaliokuntaa ja syyskokousta.

Johtokuntaan kaksi uutta jäsentä

Nimitysvaliokunnan esityksen mukaisesti syyskokouksessa päätettiin pitää johtokunnan jäsenten lukumäärä samana kuin aiemmin eli kymmenessä henkilössä.

Erovuoroisista johtokunnan jäsenistä edelleen johtokunnassa jatkavat **Ritva Ohmeroluoma**, **Raine Laurikainen** ja **Raine Luomanen**. Nimitysvaliokunta päätti esittää yksimielisesti **Pilvi Takalaa** ja enemmistöpäätöksellä **Tomi Tuovista** uusiksi jäseniksi johtokun-

taan, ja tämä esitys hyväksyttiin.

Edellä mainittujen lisäksi johtokunnassa jatkavat **Antti Hermunen**, **Heikki Hirvonen**, **Hannu Laine**, **Risto Pitkänen** ja **Helena Tammi**.

Jäsenmaksut pysyvät samana

Johtokunnan aiemman päätöksen mukaisesti syyskokouksessa kerrottiin, että jäsenmaksut pysyvät samana vuonna 2022. Eli myös jatkossa liittymismaksu on 400 euroa ja vuosimaksu 125 euroa. Yhteisöjäsenmaksu yhdistyksille on 500 euroa ja yrityksille 2000 euroa.

Lisäksi kokouksessa valittiin tilintarkastajaksi **AuditPlan Oy** päävastuullisena tilintarkastajana **Jonas Sandell** (KHT). Varatilintarkastajaksi valittiin samaa yritystä edustava **Yrjö Haukatsalo** (KHT).

Lopuksi kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2022 toimintasuunnitelma ja ja tulo- ja menoarvio. Kyseisiin asiakirjoihin voi tutustua jäsensivujen Asiakirjat-osiossa. ♦

Saunaseuran syyskokous

Esittelyssä johtokunnan uudet jäsenet

Syyskokouksessa valittiin uusina jäseninä johtokuntaan Pilvi Takala ja Tomi Tuovinen. Kysimme heiltä jo perinteeksi muodostuneet kysymykset, joiden myötä he tulevat tutummaksi meille kaikille.

1. Milloin ja miksi liityit Saunaseuraan?
2. Miten Saunaseura on vastannut odotuksiasi?
3. Mitä sinä haluat ja voit tehdä johtokunnan jäsenenä seuran hyväksi?
4. Mikä on mielestäsi Saunaseuran tärkein tehtävä?
5. Miten johtokunta voi parhaiten edistää tätä tehtävää?
6. Mikä on mielestäsi Saunaseuran jäsenten rooli tämän tehtävän edistämisessä?
7. Mitä muuta haluaisit sanoa Saunaseuran jäsenille ja suomalaisen saunan ystäville?

PILVI TAKALA:

”Jäsenyys näin hienossa seurassa on etuoikeus”

REETTA VIRTANEN

1. Liityin reilu viisi vuotta sitten. Olin ollut vieraana pari kertaa ja todennut,

että Saunaseura on aivan upea paikka. Jäsenenä olen päässyt avantouintiharastuksessa toivomaani säännöllisyyteen. Saunominen ja avanto ovat vaikuttava keino edistää terveyttä ja hyvinvointia.

2. Saunaseura on ylittänyt odotukseni. Esimerkiksi viime kerralla kävin saunassa, uimassa ja hieronnassa. Kun lähdin saunalta, mietin, että hetkinen, nyt jotain jäi. Kannoinko jotain mukana tänne tullessa? Sitten käsitin, että minulta ei jäänyt hanskat tai käsilaukku, vaan stressi ja kiire. Ne jäivät saunalle.

3. Olen koulutukseltani lakimies, joten lähtökohtana on, että pyrin auttamaan johtokuntaa ja toiminnanjohtajaa juri-disluonteisissa kysymyksissä.

4. Tarjota jäsenilleen yliverlainen saunomiskokemus ja edistää saunakulttuuria sekä sen tutkimusta Suomessa. Lisäksi Saunaseuran tulee mahdollisuuksien mukaan viedä saunan ilosanomaa myös maailmalle.

5. Palvelemalla jäseniään parhaalla mahdollisella taidolla edistään Saunaseuran tavoitteita ja ratkaisten kulloinkin eteen tulevia haasteita.

6. Muistetaan, että jäsenyys näin hienossa seurassa on todellinen etuoikeus. Noudatetaan seuran sääntöjä. Kohdellaan kanssasauonojaa ja saunatalon henkilökuntaa ystävällisesti ja kunnioittaen. Edistetään saunatioutta ympäristössämme parhaamme mukaan ja osallistutaan aktiivisesti seuran toimintaan. Kun saamme taas tuoda vieraita Saunatalolle, kutsutaanhan mukaan myös heitä, joille saunan ja avannon tervehdyttävä vaikutus ei ole vielä tuttu.

7. Haluan kiittää kanssasauonojia ja Saunaseuran henkilökuntaa, tunnen itseni Saunatalolla aina tervetulleeksi. Meillä on onni asua maassa, jossa saunominen on mahdollista ympäri vuoden mitä ihanimmissa paikoissa.

KUKA? Pilvi Takala on 50-vuotias lakimiesasiantuntija ja hallituksen pj vuonna 2004 perustamassaan PTC-Services Oy:ssä. Hän asuu lapsiensa ja kultaisen noutajan Nekun kanssa Lauttasaareissa. Harrastaa ulkoilua koiran kanssa, saunomista, tanssia, tennistä, maalaamista ja viime vuodesta alkaen myös veneilyä. Toimii myös Julkisten hankintojen yhdistyksessä hallituksen varajäsenenä, ollut myös perustamassa yhdistystä.

TOMI TUOVINEN:

**”Kerrotaan sauna-
aatteesta myös Sauna-
talon ulkopuolella”**

REETTA VIRTANEN

1. Vuonna 2004. Asuin silloin Lauttasaareissa ja taloyhtiöni naiset, jotka kuuluivat Saunaseuraan, halusivat minut sekä taloyhtiön hallituksen puheenjohtajaksi että Saunaseuran jäseneksi. Minusta tuli molemmat. Voisi sanoa siis, että taloyhtiön naiset värväsivät minut.

2. Hyvin tietenkin. Minulle Saunatalo on osoittautunut rauhoittumispaikaksi, johon pääsen ruuhkavuosia hetkeksi pakoon. Saunatalolla aika pysähtyy ja tuntuu kuin olisi minilomalla. Myös meren läheisyys tuo oman lisänsä kokemukseen. Aluksi en tiennyt paljoakaan itse seurasta, mutta

vuosien varrella se on tullut koko ajan tutummaksi. Saunaseura on osoittautunut perinteikkääksi seuraksi, jolla on todella arvokas historia.

3. Johtokunnan jäsenyys on luottamustehtävä, jossa toimitaan jäsenistön mandaatilla heidän viihtyvyytensä ja hyvinvointinsa eteen. Johtokunnan jäsenenä tehtäväni on katsoa, että jo asetetut ja tulevat tavoitteet ja suunnitelmat tulevat täytetyksi ja auttaa niissä omalta osaltani. Uskon, että kokemukseni isännöinti- ja kiinteistöalalta on johtokunnassa hyödyksi varsinkin Saunatalon ylläpitoon ja remontteihin liittyvissä asioissa. Myös kansainvälisestä kokemuksestani voi olla hyötyä Saunaseuran johtokunnan jäsenenä.

4. Säilyttämään perinteistä suomalaista saunakulttuuria ja saunaaatetta. Tuoda saunatietoisuutta esiin yhteiskunnassa ja mahdollisesti myös kansainvälisesti.

5. Monella eri tapaa. Johtokunnan pitää kuunnella seuran jäsenistöä ja ottaa heiltä tulevista ideoista ja aloitteista toimivimmat käsiteltäviksi. Lisäksi johtokunnan tehtävä on huolehtia, että puitteet saunomiseen ovat Saunatalolla kunnossa ja siellä on turvallista ja terveellistä saunoa. Lisäksi johtokunnan pitää sopivissa paikoissa pitää ääntä saunakulttuurista, myös Vaskiniemen saunojen ulkopuolella.

6. Tuoda positiivisessa valossa jäsenyyttään esiin Saunaseuran ulkopuolella.

7. Suomalaisen saunan ystäville sanoisin, että ollaan iloisia ja ylpeitä perisuomalaisesta perinteestämme. Seuran jäsenille sanoisin, että nautitaan upeista Saunaseuran saunoista. Lauteilla tavataan!

KUKA? Tomi Tuovinen on 45-vuotias, isännöitsijätoimisto Isännät Oy:n toimitusjohtaja ja omistaja. Hän asuu vaimonsa ja kahden lapsensa kanssa Etu-Töölössä. Harrastaa metsästystä ja kalastusta. Loppuaika kuluu Inkoon saaristossa vapaa-ajanasuntoprojektin parissa, johon kuuluu poikkeuslupa rantasaunan rakentamiseen. Toimii myös Teollisuuden- ja liikkeenharjoittajain seura Pamauksen johtokunnan jäsenenä, vastaten seuran asunto- ja kiinteistöasioista.

Ylinkerros Oy
— KIINTEISTÖNVÄLITYS —

**RAKKAUDESTA LAJIIN
- KOTISI ARVOISTA VÄLITYSTÄ**

Toni Hälinen, Kiinteistönvälittäjä, LKV
p. 040 779 5405 | toni.halinen@ylinkerros.fi
www.ylinkerros.fi

Ylinkerros Oy | Runeberginkatu 61, 00260 Helsinki | Kauppalaantie 42, 00320 Helsinki

JÄSENKYSELYYN VASTANNEITA ENNÄTYSMÄÄRÄ

Teksti: Karoliina Saarnikko

Saunaseuran jäsenkysely 2021 toteutettiin verkkokyselynä ja linkki kyselyyn lähetettiin kaikille sähköpostinsa ilmoittaneille jäsenille. Kyselyssä kartoitettiin muun muassa jäsenistön mielipiteitä Sauna-lehdestä, Saunatalon ilmapii-ristä ja palveluista sekä Saunaseuran tulevaisuudesta.

Vuoden 2021 jäsenkyselyyn vastanneita oli ennätyselliset 859 henkilöä eli kaikista sähköpostia käyttävistä jäsenistä 22 % vastasi kyselyyn. Edellisenä vuonna vastauksia saatiin 317.

– Palautusprosentti oli tänä vuon-

na äärimmäisen hyvä, johtokunnan puheenjohtaja Hannu Saintula iloitsee. – Jäsenkysely on tärkeä työkalu meille seuran toiminnan kehittämiseksi.

Vastaajien ikäjakauma noudatteli seuran jäsenistön ikäjakaamaa melko tarkasti. Suurin vastaajaryhmä (33 % vastaajista) olivat yli 65-vuotiaat jäsenet ja toiseksi eniten vastauksia saatiin ikäryhmään 56–65-vuotiaat kuuluvilta jäseniltä (25 %).

Suurin osa vastaajista oli ollut seuran jäsenenä 10–20 vuotta (yht. 37 %), mutta vastaajia löytyi runsaasti myös yli 20 vuotta jäsenenä olleista (22 %).

Suurin osa vastaajista oli Saunatalon vakituksia kävijöitä. Vastaajista 38 % kertoi käyvänsä Saunatalolla 1–2 kertaa kuukaudessa ja 31 % 1–2 kertaa viikossa.

Saunaseuran viestintä sai kiitosta

Saunaseuran viestintään oltiin tyytyväisiä. Kyselyn mukaan 97 % vastaa-

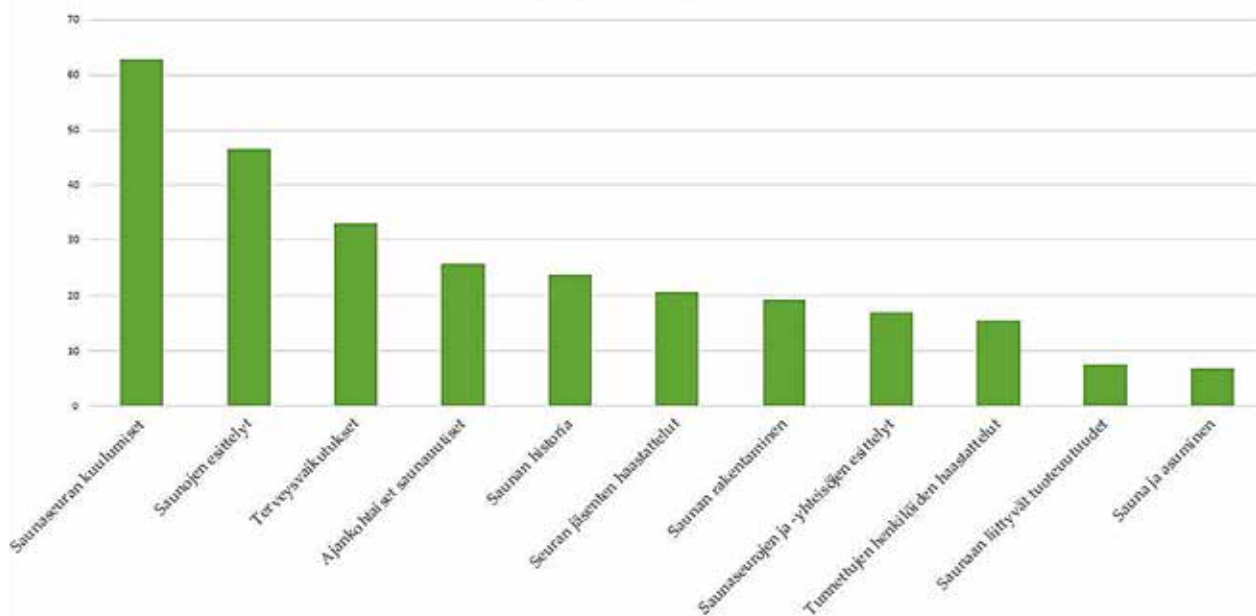
jista koki saavansa tarpeeksi tietoa Saunaseuran toiminnasta. Suurin osa lukee säännöllisesti sähköpostitse lähetettävää uutiskirjettä (85 %) ja uutiskirje koettiin tärkeäksi viestintäkanavaksi (97 %). Seuran verkkosivuilla vieraili satunnaisesti suurin osa vastaajista (78 %) ja vastaajien mukaan verkkosivuilta löytää tarvittavat tiedot helposti (71 %).

Seuran uusitut verkkosivut saivat kehuja. Suurimman osan mielestä sivusto on selkeä, informatiivinen ja ilmeeltään moderni.

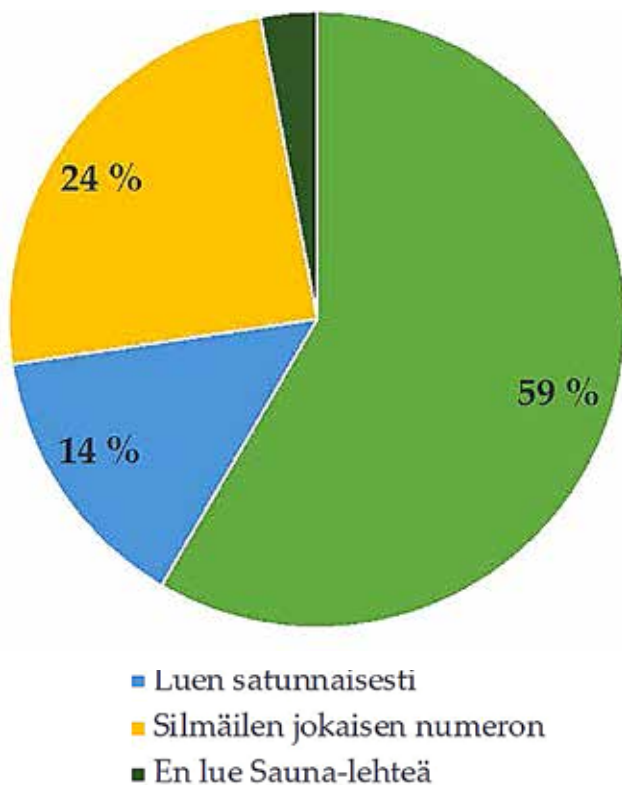
Yhteisöllisyys ja saunarauhan kunnioittaminen

Yhteisöllisyys on kyselyn mukaan seuralaisten mielestä yksi seuran tärkeimmistä arvoista, mutta vastaajien mukaan se ei aina toteudu. Vastaajista 25 % oli havainnut epäasiallista käytöstä Saunatalolla, ja vaikka prosenttimäärä on pienentynyt viime vuodesta

Mitkä seuraavista aiheista kiinnostavat sinua eniten Sauna-lehdessä?

Luetko Sauna-lehteä?

(38 %), on jokainen mieltä pahoittava kokemus liikaa.

Suurin osa epäasiallista käytöstä kohdanneista jäsenistä kertoi saaneensa osakseen asiattomia kommentteja ja epäkohteliasta käytöstä. Osa uusista jäsenistä oli kokenut, etteivät he olleet tervetulleita. Uusien jäsenien opastaminen talon tavoille on joskus tarpeellista, mutta se pitää tehdä asiallisesti ja positiivisen sävyyn. Saunatalolle on jokainen yhtä tervetullut.

Moni myös toivoi saunakäynnilleen vähemmän kovaäänistä puhetta ja enemmän saunarauhaa. Saunarauha onkin Suomen Saunaseuran toiminnan keskeisin periaate. Saunaseuran sääntöjen ja yhteisen saunarauhan kunnioittaminen on avainasemassa myös tulevaisuudessa.

– Yhteisöllisyys on äärimmäinen voima, joka ei kuitenkaan synny sormia napsauttamalla tai seinältä ohjeita lukemalla. Se vaatii jäsenistöltä päivittäistä toisten arvostamista ja huomioimista, Hannu Saintula toteaa.

Avoimuutta ja tasa-arvoa tulevaisuudessa

Kyselyssä kysyttiin jäsenten näkemyksiä siitä, millaisena toimijana he näkisivät Suomen Saunaseuran 10 vuoden päästä. Vastaukset osoittavat, että seuralta ja sen jäseniltä toivotaan avoimuutta ja tasa-arvoisuutta. Lisäksi monien mielestä seuran tulee jatkossakin toimia aktiivisena saunakulttuurin edistäjänä.

Saunaseurassa arvostetaan perinteitä ja sitä toivottiin myös tuleval-

ta. Esimerkiksi Saunatalo haluttiin vastausten mukaan pysyvän jatkosakin rauhallisena paikkana, jossa voi rentoutua.

– Perinteistä tullaan pitämään kiinni. Vaikka teetämme tulevana vuosina Saunatalolla tarvittavia uudistuksia ja korjauksia, kaikki muutokset tehdään perinteistä tunnelmaa kunnioittaen, toiminnanjohtaja Janne Koskenniemi vakuuttaa.

Sauna-lehteä luetaan ja siitä pidetään

Jäsenkyselyllä kerättiin arvokasta tietoa myös Sauna-lehdestä ja siitä, mitä lehdestä haluttaisiin lukea jatkossa. Kyselyyn vastanneista suurin osa (81 %) kertoi lukevansa säännöllisesti Sauna-lehteä ja lähes kaikki vastaajista kertoivat joko lukevansa (58 %) tai silmäilevänsä (24 %) lehden jokaisen numeron.

Kyselyssä sai valita valmiiksi annetuista vaihtoehdoista ne aihealueet, jotka lehdessä kiinnostivat heitä eniten. Lukijoita kiinnostivat erityisesti seuran kuulumiset (62 %) sekä erilaisten saunojen esittelyt (46 %). Muita jäseniä kiinnostavia aiheita olivat muun muassa saunomisen terveysvaikutukset ja muut ajankohtaiset uutiset sauna-alalta.

Lisäksi jäseniltä kysyttiin, millaisista aiheista he haluaisivat jatkossa lukea Sauna-lehdestä. Ylivoimaisesti suosituimmiksi aiheiksi noin 300 avoimen vastauksen perusteella nousivat erilaiset saunakulttuurit ja saunat ympäri maailman sekä suomalaisten ja ulkomaisten saunojen esittelyt. Myös artikkelit saunan terveysvaikutuksista ja saunomisen historiasta keräsivät runsaasti mainintoja. Muita suosittuja aiheita olivat ekologinen saunominen ja saunomisen ympäristövaikutukset, yleisten saunojen esittelyt sekä lifestyle-jutut saunajuomista, -ruoista ja -tuotteista. ♦

HARVIA

Sauna & Spa

Nauti Harvia Legendin lempeistä löylyistä kompaktissa koossa

Harvian Legend-sähkökiuas jatkaa suomalaisen saunomisperinteen ja järkähtämättömän Harvia-laadun tarinaa nyt uudessa koossa. Kompakti Legend-sähkökiuas tuo aidon pehmeät löylyt saataville perhesaunoihin.

Valitse jyrävä Legend – siitä alkaa sinun legendaarinen saunatarinasi.

Sauna käden ulottuvilla

Harvian WiFi-ratkaisut yhdessä MyHarvia-mobiili-sovelluksen kanssa on suunniteltu helppoa ja turvallista saunan etäohjausta varten.

Katso lisää: www.myharvia.fi

LATAA

Kohti joulua saunan ja lehden voimalla

”

On ollut ilo seurata jäsenistön riemua siitä, että Saunataloa on saatu pidettyä auki.

Saunomisen sanomaa on Saunaseuran toimesta levitetty osallistumalla yhteiskunnalliseen keskusteluun, tukemalla ja tekemällä saunatutkimusta sekä julkaisemalla saunomisen ilosanomaa Sauna-lehden kautta. Sauna-lehti onkin tänä päivänä yksi saunomisaatteemme pää-äänenkannattajista.

Laadukas lehtemme täyttää 75 vuotta. Kun tutkiskelin ihan ensimmäisiä Sauna-lehden numeroita ja sen niin sanottuja esiversioita eli Joulusauna-nimisiä lehtiä, oli kutkuttavaa huomata, miten samanlaisista seikoista me saamme lukea kuin ensimmäisten Sauna-lehti-seuraajat.

Toisaalta noista ajoista niin Sauna-lehti kuin saunominen itsessään on elänyt useaan suuntaan. Savusaunoissa ja puusaunoissa saunoneiden rinnalle on syntynyt kokonainen sukupolvi, joille sähkösauna on ainoa sauna, missä on koskaan saunottu.

Sauna-lehtikin on elänyt läpi monta murrosta, mutta henki on edelleen sama. Toki kansainvälisyttä on ehkä hieman vähemmän ja moni diskurssi on päivittynyt vuosien vieressä, mutta rivien väleistä ja itse riveiltä paistaa rakkaus saunomista kohtaan.

Sauna-lehti on Suomen Saunaseuran jäsenlehti, mutta sitä jaetaan myös kirjastoihin sekä muutamiin julkisiin saunoihin. Näin saamme saunomista esille myös muille kuin Saunaseuran jäsenille. Lehteämme on myös jäsenistön piirissä kuin muuallakin keuhuttu. Eikä syyttä. Jäsenkyselyn perusteella Sauna-lehden päätoimittaja ja toimitusneuvosto yhdessä muiden lehden tekemiseen osallistuvien kanssa ovat tehneet erinomaista työtä.

Kuljemme vääjäämättömästi kohti vuoden loppua ja joulunaikaa. Jo vuoden 1945 Joulusauna-lehdessä Eino Keskinen tarkasteli, miten joulusauna näyttäytyy suomalaisessa kirjallisuudessa:

”Sauna on kaikkien kansankerrosten suosima. Jouluaattonakin se voi edes jossakin määrin korvata sitä maallista hyvää, mistä pieneläjä on jäänyt osattomaksi.”

Saunan vaikutus onkin myös fyysistä hyvinvointia ja mielihyvää syvempi. Saunassa pestään pois myös henkinen kuorma. Ennen juhla-aikaan laskeutumista tämä on erityisen tärkeää. Sauna mahdollistaa tämän siirtymisen juhlasta arkeen jokaiselle sukuun, ansioluetteloon tai titteliin katsomatta, jollei jopa ole itse juhlan näyttäjä. Saunassa juhlinta voi olla nimenomaan sitä suurta sisäistä juhlintaa, jossa hiljennytään omiin aatoksiin tai annetaan mielen levätä kiireen keskellä.

Vuoden loppua ja joulusaunoja kohti kuljettiin vielä syksyllä toiveikkain askelin. Jo lähes kaksi vuotta kaikkien arkea koetellut koronapandemia osoitti laantumisen merkkejä. Nyt tilanne on taas huonontunut. Tällä hetkellä Saunatalolla ei ole rajoituksia, vieraskieltoa lukuun ottamatta, mutta seuraamaan tilannetta koko ajan tarkasti. Toivomme, että pääsemme kuitenkin pian kohti normaalia. Pääasiamme on, että lölyt pysyvät Vaskiniemessä yhtä lämpöisenä kuin ennen.

On ollut ilo seurata jäsenistön riemua siitä, että Saunataloa on saatu pidettyä auki. Kiitos Saunatalon avoinna pysymisestä kuuluu kuitenkin myös jäsenistölle. Saunatalolle asetettuja koronarajoituksia on pääosin noudatettu mallikkaasti. Näin ollen joulusaunaankin saamme astella hyvin mielin.

Itse vietän jouluani perheeni parissa Korvatunturin juurella joulupukin kotikylässä. Olen tyytyväinen, että ainakaan kovin pitkää listaa tuhmista saunoista pukille ei tarvitse kiikuttaa. ♦

JANNE KOSKENNIEMI
Saunaseuran toiminnanjohtaja

Haponkestävä sydän, kokonaan ruostumaton rakenne.

TERÄSKIUAS

Pehmeät lölyt vuosiksi eteenpäin.
Suunniteltu kovaan käyttöön.
Kestää myös merivesioloissa.

Teräskiuas on hyötysuhteeltaan kiitetty, CE-hyväksytty, tehokas saunan sydän.

Teräskiuas on ympäristöystävällinen: kaasut ja hiukkaset palavat tehokkaasti.

Teräskiukaan luukussa on nokeentumaton, kaareva Robax-lasi.

Yksilöitävissä nimelläsi tai logolla, pinta joko umpi- tai verkkorakenteisena.

Suomalaista käsityötä.
Mitoitus, suunnittelu ja asennus erityiskohteisiin.

Teräskiuas numeroin:

Suureen kivipesään mahtuu 60 kiloa luonnon- tai keraamisia kiviä.

Sopii saunaan max 40 m³,
asennusta helpottaa 360°
kiertyvä hormiliitos.

Liitettävissä 30 litran
kuumavesisäiliö, kätisyys
vaihdettavissa.

Korkeus joko 950 tai 1100 mm,
halkaisija 550 mm,
hormiliitos 130 mm.

3 vuoden takuu yksityiskäytössä
ja tyytyväisyystakuu.

TERÄSKIUAS
Puhtaat, kestävät lölyt.

Katso tarkat tiedot: www.teraskiuas.fi
Lisätiedot ja tilaukset: 0400 243 399

Saunan lempeitä löylyjä vaalien ja Saunataloa kunnioittaen

”

Ja lauteille sekä takahuoneeseen sanon toivomuksena – jätä siemen, älä haavaa!

Tätä kirjoittaessa on takana syyskokous ja uusi johtokunta on valittuna. Olen etuoikeutettu ja kiitollinen saadessani uuden kaksivuotiskauden seuran luottamustoimessa. Itselläni lähestyy pian 30 vuotta seuran jäsenenä ja lukuisiin löylykertoihin ei mahdu yhtään epäonnistunutta kokemusta eikä tilannetta, jota sauna ei olisi korjannut!

Ensi kosketukseni johtokuntaan tuli ikään kuin keittiön kautta, sillä liityin ensin taloustoimikuntaan, jonka toiminta on aina kiinnostanut talous -ja numeroihmisenä minua. Numerot eivät saa ohjata Saunaseuran toimintaa millään muotoa, mutta niiden oikea järjestys on tärkeä pitää mielessä.

Onko johtokuntatyöskentely sitten vastannut odotuksiani?

On ja ei! Olen saanut todistaa ns. ringside paikalta, kuinka äärettömän motivoitunut porukka tekee pyyteettömästi töitä pro bono -hengessä. Kulunut vuosi on ollut todella haastava Saunaseuran näkökulmasta. Toki saunan kiinniolokin oli ns. luxury problem verrattuna moneen muuhun asiaan, mutta vaikuttanut meihin kaikkiin. Olemme joutunut tasapainoilemaan aukiolojen, talouden, työturvallisuuden ja ennen kaikkea jäsenten hyvinvoinnin kesken. Olemme pitäneet useita nopeita, jopa hätäkokouksia ilman kelloa katsomatta, Saunaseuran olemassaolo ja henki keihäänkärkenä.

On selvää, että monet ratkaisut eivät ole olleet kaikkien mieleen ja pettymyksiä on tuotettu monelle, mutta lupaan ettei tahallisesti eikä tarkoituksenmukaisesti. Samalla johtokunta on käsitellyt normaalia vuosibudjetoitua, kassajärjestelmän muutoksen edistymistä ja tulevaisuudessa hämmäyttävää LVISA-remonttia hankesuunnitelman puitteissa, josta kaunis kiitos kuuluu jäätävän upealle kunnossapitotoimikunnalle!

Mutta se, mikä on tullut yllätyksenä on ollut jonkinlainen työrauhan puute. Johtokuntatyöskentely on luottamustoimi ja meistä jokainen johtokunnassa pyrkii tädestä sydäimestä edistämään Saunaseuran hyvinvointia kaikella mahdollisella tavalla. Se, mitä toivoisin olisi asioiden ja toivomusten asettaminen mittakaavoihin, mikä ei tietenkään tarkoita, etteikö kaikkia asioita pyrittäisi huomioimaan mutta kaikki omalla ajallaan ja yhteiseen hyvään pyrkien.

Meillä on upea vuosi tulossa; Saunaseura täyttää 85 vuotta ja myös Saunatalo saavuttaa 70 vuoden iän. Toivotaan kaikki, että vuosi 2022 olisi hiukan edellistä helpompi ja pääsisimme työskentelemään perinteisten asioiden parissa sekä nauttimaan mahtavasta talosta, henkilökunnasta ja löylyistä!

Ja isot onnittelut upealle Sauna-lehdelle merkkipäivänjohdosta! ❖

Ihania löylyjä toivottaen!

RAINE LAURIKAINEN
Johtokunnan jäsen

Talkoolaisia tarvitaan

Timo Mynttisen suvussa on arvostettu savusaunan löylyjä. - Pappani kertoi, miten he olivat tehneet sota-aikaan saunan maakuoppaan.

Teksti ja kuvat: Päivi Ketolainen

Timo Mynttinen on Jämsän Saunakylän vapaaehtoinen. Ilman talkootyötä saunat eivät lämpenisivät ja polttopuutkin jäisivät tekemättä.

Hämärä on käärinnyt Jämsän Saunakylän talven syliin. Kauden viimeinen saunailta on ohitse. Seuraavan kerran saunat lämmitetään sitten, kun koittaa kevät.

Saunakylän talkoolaiset ovat urakoineet jälleen yhden kesäkauden monenlaisissa puuhissa. On ollut saunanlämmitystä, alueen siivousta, polttopuiden tekoa ja kahvilan ylläpitoa. Monta lau-

antaita on uurastettu: aina kesäkuun alkupuolelta syyskuun loppuun asti.

Yksi talkoolainen on ollut **Timo Mynttinen**, joka liittyi Saunakylän vapaaehtoisporukkaan menneen kesän puolivälissä. Melkein joka lauantai hän on lähtenyt ajamaan Suomen Turusta kohti Keski-Suomea aamuvarhain. Illan päätteeksi hän on ajanut takaisin Turkuun.

Mynttisen erityispuuhaa on ollut saunojen lämmittäminen.

– Isäni ja pappani olivat aikanaan innokkaita savusaunan ystäviä. Nyt savusaunojen tunnelma vetää puoleensa myös minua, Mynttinen perustelee innostustaan.

Mistä sauna palaneen tilalle?

Saunakylän kesäkauteen mahtui paljon iloisia saunahetkiä, mutta myös yksi iso pettymys, kun **Koistisen sauna** otti ja paloi.

Saunakylän rakentamisesta vastaava **Ilkka Silén** toivoo, että Koistisen saunan tilalle löytyisi historiallinen sauna Etelä-Suomesta.

– Saunakylässä ei ole vielä yhtään Uudeltamaalta peräisin olevaa savusaunaa. Sille olisi nyt tilausta, hän sanoo.

Vaikka saunominen on talven ajaksi päättynyt, saunojen kunnostus jatkuu läpi vuoden. Silén suunnittelee, että ensi kesäksi valmistuisi neljä saunaa kylpykuntoon nykyisten kahdeksan jatkeeksi.

– Kunnostustöitä tehdään edelleen kuntouttavan työtoiminnan avulla.

Kaikille löytyy tekemistä

Suomen Saunakulttuuri ry:n puheenjohtaja **Saija Silén** kiittelee aktiivisia talkoolaisia. Itsekin hän on miltei poikkeuksetta viettänyt kaikki kesälauantait Saunakylässä.

– Ei olisi Saunakylää ilman talkoolaisia, hän tiivistää.

Kaikkiaan talkoorinkiin kuuluu noin 30 henkeä. Heistä muutamat ovat mukana lähes joka lauantai, jotkut harvemmin. Kaikille puheenjohtaja lupaa löytyvän tekemistä.

Akuutisti tärkeää vapaaehtoishommaa olisi polttopuiden teko. Puiden kuljetukseen, pätkimiseen, halkomiseen ja pinoamiseen tarvitaan lisää reippaita käsiä.

Puuta kuluu läjäpäin jo yhden ainoan saunapäivän aikana, jos lämmityksessä on vaikkapa kuusi saunaa. Ja mitä enemmän käyttöön valmistuu

Ilkka Silén, Päivi Ikonen, Pekka Rantala, Teemu Vesänen, Seppo Niemi ja Timo Mynttinen tietävät, miten savusauna lämpiää.

saunoja, luonnollisesti sitä enemmän kuluu polttopuuta.

Tähän saakka polttopuuta on löytynyt esimerkiksi Jämsän kaupungin puistometsien harvennustyömailta.

– Se on sekapuuta, mikä onkin saunanlämmitykseen sopivaa materiaalia. Mutta kyllä havupuutakin ottaisimme vastaan, sanoo Ilkka Silén.

Saunan ympärillä pöhisee

Vuoden 2022 alusta **Saunaringin** puheenjohtajuus siirtyy kahdeksi vuodeksi Suomen Saunakulttuuri ry:lle.

Lisäksi saunan olo **Unescon** ai-neettoman perinnön listoilla tuo lisää potkua ja pöhinää Saunakylällekin. Samalla se lisää vastuuta saunakulttuuria vaalivalle yhdistykselle.

– Järjestämme tapahtumia, webinaarin ja muuta sellaista, Saija Silén kertoo.

Itse Saunakylään kaivataan pukuhuoneita ja kiinteää kahvilarakennusta.

– Ne onkin tarkoitus saada jo ensi kesäksi. Parhailtaan haemme näille asioille hankerahoitusta eri tahoilta, sanoo Silén. ♦

Suomen Saunaseura ry, Suomen Saunakulttuuri ry, Jämsän kaupunki ja Juokslahti Seura ry solmivat vuonna 2020 kehittämissopimuksen, jolla kehitetään Jämsän Saunakylän toimintaa vuosina 2020-2023. Sopimuksen mukaisesti Suomen Saunaseura tukee Saunakylää taloudellisen tuen lisäksi viestinnässä ja toiminnan kehittämisessä verkostojensa ja oman asiantuntijuutensa kautta.

T2H

Ihania koteja

Rakennamme Ihania koteja
pääkaupunkiseudulla ja Pirkanmaalla.

Tutustu kohteisiimme ja kysy lisää 044 991 6571
www.t2h.fi [t2h.fi_ihaniakoteja](https://www.instagram.com/t2h.fi_ihaniakoteja) T2H - Ihania koteja

Kannet kautta vuosikymmenten

Teksti: Karoliina Saarnikko
Kuvat: Sauna-lehden arkistot

On aika tehdä katsaus Sauna-lehden 75-vuotiseen historiaan kansikuvien kautta. Kaivelimme lehden arkistoja juhluvuoden kunniaksi ja teimme todellisen aikamatkan.

Ensimmäinen lehti ilmestyi vuonna 1945 loppuvuodesta nimellä Joulusauna. Vuodesta 1946 alkaen Sauna-lehti alkoi ilmestyä säännöllisesti ja vaikka lehti kokikin muutoksia, Joulusauna-nimi kulki lehden mukana toistakymmentä vuotta aina vuoden viimeisen lehden nimenä.

Alkuaikoinaan lehti ilmestyi 1-2 kertaa vuodessa, mutta vuonna 1958 Suomessa pidettyjen Kansainvälisten Saunapäivien vuoksi kirjoitettavaa alkoi olla niin runsaasti, että lehti ilmestyi vuoden aikana neljästi. Neljä kertaa vuodessa jäikin sitten tavaksi ja niin on pääsääntöisesti menty näihin päiviin asti.

1940-luku: Lehtien sisällössä painottuivat vuosikokousten puheet ja katsaukset. Kansikuvissa esiteltiin erilaisia saunoja. Vuoden 1947 toisessa numerossa juhlistettiin 10-vuotiasta Sauna-seuraa. Seura hyväksyi ensimmäiset naisjäsenet vuonna 1949.

1950-luku: Vuosikymmenen alussa alettiin valmistella tulevaa Vaskiniemen sauna-aluetta. Lehti eli hiljaiseloa ja ilmestyi vain kerran vuodessa. Vuoden 1952 toisessa numerossa esiteltiin uusi Vaskiniemen Saunatalo. Numerossa 1/1954 ulkoasu-uudistuksen myötä logo muuttui ja kansikuvien kuvamaailmaan ilmestyi ihmisiä. Lehti 1/1957 juhlisti seuran 20-vuotisjuhlaa.

1960-luku: Vuosikymmenen henki ja tunnelma välittyivät niin kansikuvista kuin lehden sisällöstä. Suomi ja Saunaseura alkoivat kansainvälistyä. Numerossa 3/1966 keskusteltiin Vaskiniemen uudesta laiturista. 1960-luvulla myös saunatekstiilituotteet ja -mainokset ilmestyivät Sauna-lehteen.

1970-luku: Lehdissä alettiin käsitellä saunavienttiä ulkomaille, saunasustustustyyliä sekä seksuaalisuutta ja sekasaunomista. Sauna-lehden kansissa korostui myös yhteisöllisyys ja perheet.

1980-luku: Ympäristöaiheet nostivat päätään. Vuosikymmenen alussa seuralla oli aktiivinen jäsenhankintakampanja. Lehden numerossa 3/1983 kerrottiin, miten George Bush ja yleisurheilun MM-kisojen johtoporras saunoivat Vaskiniemessä.

1990-luku: Vuosikymmenen alussa etsittiin vaihtoehtoja sanaa pefletille ja vuoden 1994 lehdissä kuvailtiin, kuinka seura isännöi ja emännöi XI Kansainvälistä Saunakongressia. Vuoden 1997 Naisten päivänä Yle kuvasi ohjelmaa Vaskiniemessä, saunomassa kävivät mm. Aira Samulin ja Tarja Halonen.

2000-luku: Sauna-lehden kannet olivat mustavalkoisia aina vuoteen 2007 asti. Lehden käsittelemät aihepiirit laajenivat, kuten myös suomalaisten saunatottumukset. Saunoihin ja lehden sivuille alkoi ilmestyä uudenlaista tekniikkaa ja tuotteita, kuten uusia kiukaita, lauteita ja valoja.

2010-luku: Lehden värimaailma kasvoi entisestään ja ilmoitukset monipuolistuivat. Kansien ilme puolestaan raikastui. Seuran kotisivut avattiin vuonna 2011.

2020-luku: Koronaepidemia valtasi maailman. Saunataloa jouduttiin pitämään paikoitellen suljettuna. Lehti jatkoi ilmestymistään normaalisti.

Sauna-lehden kansiku-
vitukset ovat monipuo-
lisia, hauskoja ja nos-
talgisia. Mikä on sinun
suosikkisi?

Vastaukset osoitteeseen
lehti@sauna.fi

Arvomme vastaajien
kesken ilmaisia sauna-
kertoja Saunatalolle.

1945

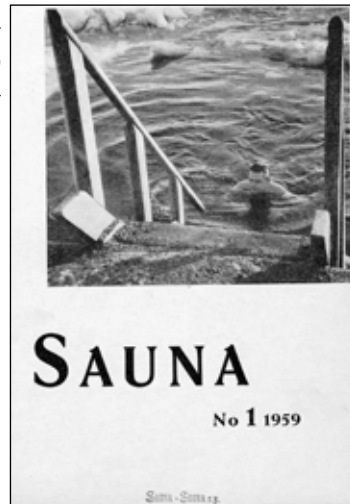
1947

1952

1959

1961

1968

1973

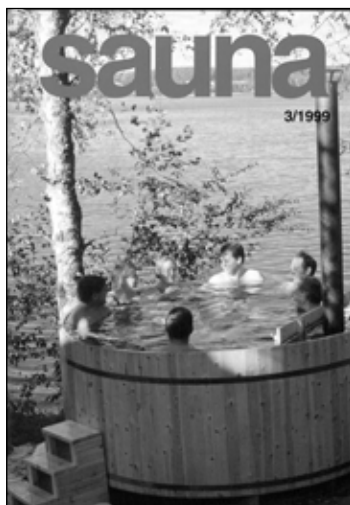
1977

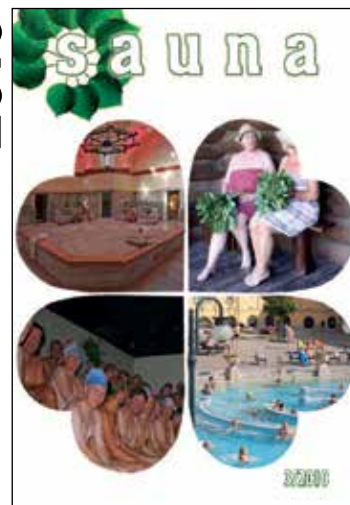
1981

1999

2010

1986

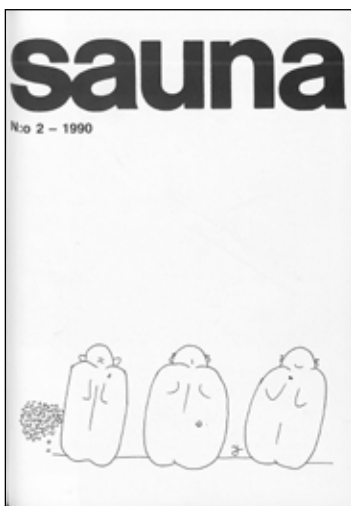
2000

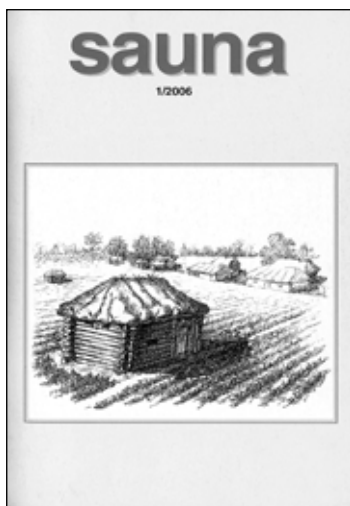
2013

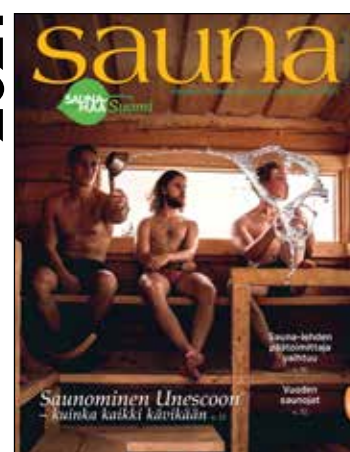
1990

2006

2021

Sauna-lehti on ollut koko 75-vuotisen olemassaolonsa ajan ollut vahva side saunaseuralaisten välillä

Lehti sitoo yhteen

Teksti: Riitta Korhonen

**Kun Sauna-lehti kolah-
taa postiluukusta,
tiedät kuuluvasi
erityiseen saunojien
yhteisöön, käyt sitten
saunassa
tai et.**

Saunaseuran puheenjohtaja **Hannu Saintulalla** on syytä hymyyn. Tuore jäsenkysely kertoo, että 75-vuotias Sauna-lehti on jäsenilleen tärkeä. Printti on pitänyt pintansa, ja kahdeksan kymmenestä seuran jäsenkyselyyn vastanneesta lukee lehteä säännöllisesti.

– On kolmenlaisia saunaseuralaisia. Niitä, jotka käyvät aktiivisesti Saunatalolla, niitä, jotka käyvät silloin tällöin ja niitä, jotka eivät käy oikeastaan koskaan, mutta joille seuran edustamat arvot ovat tärkeitä. On saunomisen tapa ja tahti sitten mikä tahansa, lehti on heille kaikille yhdenvertainen jäsenetu, Saintula sanoo.

Saunaseura täyttää ensi vuonna 85 vuotta, Saunatalo on virkeä seitsemänkymppinen ja Sauna-lehti nyt 75-vuotias.

– Lehden edustama arvomaailma on lukijoilleen tärkeä. Hehän hakeutuvat seuran jäseniksi juuri saadakseen nauttia saunomisesta, hyvästä olostä ja rennosta yhdessäolosta, ilman politikointia ja ilman titteleitä. Samaa arvomaailmaa edustaa lehti, Saintula sanoo.

Jäsenlehtien luvattu maa

Mikä sitten on paperisen jäsenlehden merkitys tässä digitalisoituvassa viestintäympäristössä? On podcast, on Twitter, Instagram, Facebook,

Jodel, LinkedIn, TikTok, Clubhouse... kuinka monta sosiaalisen median kanavaa viestin perillemenoon tarvitaan! Annetaan ammattilaisen, Aikakausmedian johtajan **Mikko Hoikan** vastata.

– Suomi on yhdistysten luvattu maa ja meillä ilmestyy karkeasti arvioiden 2000–3000 jäsen- ja järjestölehteä. Ilmiö on täysin suomalainen, muualla maailmassa jäsenlehtiä ei tässä määrin ole. Eivät nämä lehdet ilmestyisi, jos jäsenistö ei kokisi niitä tärkeiksi.

Keskustelu siitä, julkaistaanko printtilehteä vai siirrytäänkö kokonaan verkkoviestintään, on Hoikan mukaan käyty jo vuosia sitten. Moni järjestö toimii hybridimallissa, julkaisee printtilehteä ja kehittää samanaikaisesti sosiaalisia kanaviaan.

– Kun lehti tipahtaa eteisen lattialle, on se vahva viesti lähettäjältä. Lehti tulee aina vähintäänkin selattua, mutta verkkoon ei välttämättä mene ilman että sinne on asiaa, Hoikka sanoo.

Jäsenlehtien perinne on meillä vahva. Vaikka Sauna-lehdellä on jo kunnioitettavat 75-vuotta mittarissa, vieläkin vanhempia on. Suomen Lähetysseuran Lähetyssanomat on ilmestynyt yhtäjaksoisesti vuodesta 1859, Upseeriliiton Sotilasaikakauslehteä on julkaistu vuodesta 1918.

– Sauna-lehti on korkealuokkainen, hyvin toimitettu ja kohderyhmä on selvästi niin valikoitunutta, että se kiinnostaa myös mainostajia, sanoo Hoikka.

Ajankuva talteen

ProCom - Viestinnän ammattilaiset ry:n toimitusjohtaja **Elina Melgin** sanoo, että printtilehden erityistehtävä on tallentaa ajankuvaa.

– Digiviestinnän vaarana on, että tieto häviää pikseleinä ilmaan. Historiantutkimuksen kannalta on hyödyllistä, että löytyy kokoavia, ajankuvasta kertovia dokumentteja, joihin palata vuosien ja vuosikymmenten jälkeen.

Oleellista printtilehdelle on, että se on korkealaatuinen, sanoo Melgin.

SAM JAMSEN

ProComin toimitusjohtaja **Elina Melgin** aloitti uransa aikoinaan sidoryhmälehtien parissa.

MARIA MIKLAS

Mikko Hoikka toimii Aikakausmedia ry:n johtajana sekä Medialiitto ry:n toimialajohtajana.

– Joskus tuntuu, että paperin luvatussa maassa ei osata hyödyntää paperin ominaisuuksia. Eksklusiiviselle jäsenistölle kannattaa tarjota vain parasta. Tällöin tuote jää mieleen. Kokemus kertoo, että huonolle paperille huonosti toimitettu lehti menee avaamatta paperin kierrätykseen. Miksi siis edes julkaista sellaista.

Sauna-lehti täyttää Melginin mielestä jäsenistönsä vaatimukset.

– Seuran jäsenyys on selvästi jäsenilleen tärkeä ja arvokas. Myös lehden on heijastettava näitä arvoja. Siinä se onnistuu hyvin.

Ihmiset kiinnostavat

Lehti on kuin mikä tahansa muukin klassikkobrändi, sen on muututtava, mutta hillitysti ja niin, että kuluttajat tunnustavat sen edelleen omakseen.

Leena-Kaisa Simola oli yhdeksän vuotta Sauna-lehden päätoimittajana. Simolan aikana lehdessä tehtiin täydellinen konseptiuudistus. Samalla lehden rakenne ja visuaalisuus muuttui.

– Lehdellä on monta merkitystä. Se on yksi seuran keskeisistä tiedotuskanavista jäsenistölle ja lähes ainut some-maailman ulkopuolella. Tosin lehtihän on nyt myös verkossa eli kukin saa valita, miten se mieluiten lukee.

Simolan mukaan lukijoita kiinnostavat henkilöhaastattelut, erilaisten saunojen esittelyt, alan yritysten esittelyt sekä saunomiseen liittyvät innovaatiot – ja luonnollisesti seuran omat uutiset, päätökset ja suunnitelmat.

Karoliina Saarnikko on luotsannut lehteä päätoimittajana nyt reilut puoli vuotta. Päällimmäinen Saarnikon mielessä on lehden jatkuva kehittäminen.

– Tavoitteena on saada lukijat entistä aktiivisemmin mukaan lehden tekemiseen, lisätä toimituksen ja lukijoiden vuorovaikutusta. Uskon, että jäsenet ovat kiinnostuneita toistensa kokemuksista ja ajatuksista, Saarnikko sanoo. ♦

MILLAINEN ON SAUNA-LEHDEN TULEVAISUUS?

Printti vai digi? Asiantuntijalehti vai seuran tiedotuskanava? Saunaseuran jäsenet/pitkän linjan viestintä- ja medialan ammattilaiset kertovat mielipiteensä

STEFAN BREMER / SUOMEN KANSALLISOOPPERA JA -BALETTI

LIISA RIEKKÖ

Suomen kansallisoopperan- ja balettin viestintäjohtaja. Työskennellyt MTV-kanavan vuotis- ja ajankoh- taistoimittajana sekä Huomenta Suomen ja 45 minuuttia ohjelmien juontajana sekä Otava-konsernin viestintäjohtajana.

Sauna-lehti on yhdistyslehdiksi ylellinen: tuhti, hyvää paperia, huolella taitettu sekä sisällöllisesti monipuolinen ja kunnianhimoisen. Aihekirjo on laaja. Lehti toteuttaa seuran tavoitteita saunakulttuurin edistäjänä ja esittelijänä hyvin.

Näen printtilehtien tulevaisuuden kahtiajakoisena. Ne printtilehdet, jotka säilyvät, erikoistuvat aihepiireiltään ja tarjoavat enemmän elämyksiä kuin

ajankohtaisjournalismia. Reaaliaikainen uutisvälitys ei ole tulevaisuudessa ole printin tehtävä.

Printtiin liittyy paljon positiivisia määreitä: ilo, virkistys, syvällisyys ja synteesi. Hyvin toimitetut, korkeatasoiset printtilehdet ovat yksi mahdollisuus vapaa-ajan tarjonnassa.

Saunaseuran informaatiokanavana verkkosivut ovat tietenkin tärkeämät, mutta seuran toimintaan liittyviä syvällisiä tai periaatteellisia kysymyksiä voi hyvin käsitellä lehden sivuilla niin kuin Sauna-lehdessä nyt tehdäänkin. Saunaseura voisi ympäristöystävällisyyttä pohtia Saunalehden kotiinkantaa. Lehden voisi saada saunalta ja postitetaan kotiin vain niille, jotka sitä erikseen toivoivat.

PENTTI LUMME

PENTTI LUMME

Toimi vuosikymmeniä Yleisradion politiikan toimittajana, nyt eläkkeellä. Työskenteli muun muassa Demari-lehden ulkomaantoimittajana, STT:n poliittisena toimittajana ja Yleisradion Tukholman kirjeenvaihtajana.

Sauna-lehden tulevaisuus korkeatasoisena asiantuntijalehtenä ja printtilehtenä näyttää vankalta. Varsinkin, jos lehti muuttuisi jäsenlehestä korkeatasoiseksi asiantuntijalehdeksi.

Nykyinen lehti jatkaisi asiantuntijalehtenä ja sen liitteenä voitaisiin julkaista erillinen jäsenlehti, joka ladottaisiin asiantuntijalehdestä poikkeavalla ulkoasulla. Sähköistä jäsentiedotusta voitaisiin tietysti jatkaa, mutta kuitenkin niin, että sähköiset tiedotteet julkaistaisiin myös Sauna-lehden liitteenä julkaistavassa jäsenlehdessä painettuina. Tällä

varmistettaisiin se, ettei sähköinen tiedottaminen paisuisi kohtuuttomiin mittoihin. Kummatkin lehdet postitettaisiin kotiin.

Uusi asiantuntijalehti olisi ikään kuin saunan käyttäjille ja uusien saunojen rakentajille välttämättömyys, jota ilman he eivät tule toimeen. Ikään kuin Saunojen Tekniikan Maa ilma teksteineen ja juttuineen. Ilmoitukset olisivat näyttäviä. Ilman Sauna-lehden ilmoituksia ei saunojen tai saunatarvikkeiden markkinointi onnistuisi Suomessa. Ilmoitus Sauna-lehdessä olisi ikään kuin laadun varmistustakuu.

Lehteen sisältyisi myös lyhyt englannin ja ruotsinkielinen yhteenveto jutuista. Asiantuntijalehti ilmestyisi 4-6 kertaa vuodessa ja se olisi saunaseuralaisen jäsenetu.

MERJA YLÄ-ANTTILA

Yleisradion toimitusjohtaja vuodesta 2018. Toimi vuosina 2015–2018 sisällöntuotantoyhtiö Mediahub Helsingin toimitusjohtajana sekä vuosina 2001–2018 MTV Uutisten uutis- ja ajankohtaisohjelmien vastaavana päätoimittajana.

Sauna-lehti on viime aikoina uudistunut kovasti ja sen jutut ovat kiinnostavia laajemminkin saunakulttuurin näkökulmasta. Näitä saisi mieluusti olla vielä enemmän. Ehkä lisää seuralaisten ajatuksia ja vaikka "saunan lauteilla" mietittyä teemoja. Saunahan on tunnetusti paikka, jossa syntyy ideoita. Saunassa myös vaikkapa yhteisöllisyyden,

hyvinvoinnin ja tasa-arvoisuuden teemat ovat esillä kuin luonnostaan. Tietenkin lehdessä seuran ajankohtaiset asiat ja kuulumiset ovat myös olennaisia.

Verkossa on luontevampaa esittää nopeita ja ajankohtaisia asioita. Mutta yhdistysten jäsenlehdet, kuten Sauna-lehti, toimivat printtinä, koska ne ovat vähän kuin lifestyle-lehtiä, johon on mukava palata, selailla ja jonka seurassa inspiroitua. Ne myös vahvistavat yhteisöllisyyttä. Lehti voisi olla myös saunakulttuurin edistäjä ja sanansaattaja.

[Lue koko juttu verkosta](#)
www.sauna.fi/sauna-lehti ja saat tietää, mitä haastateltavat itse lukevat Sauna-lehdestä!

Puhtaasti paremmin

Hiilimonoksidipäästö 13 % happipitoisuudella (O₂)

Original IKI	0,10%	1242 mg/m ³
Harvia Legend 240	0,65%	8310 mg/m ³
Misa Kiviset 11220	0,75%	X
Narvi Stony	0,14%	X
Harvia Green Flame	0,23%	2856 mg/m ³

Lähde: valmistajien asennusohjeet
 X = ei ilmoitettu

Lue lisää osoitteesta: ikikiuas.fi/puhtaastiparemmiin

IKI
 KIUKAISTA KIUKAIN

Kansainvälinen Saunaliitto ISA onnittelee 75-vuotiasta Sauna-lehteä!

Kokouskuva ISA:n hallitus. Vas. Carsten Sonnebrg, Rolf Pieper, Risto Elomaa, Peter Jeitler, Kari Laukkarinen, Heonsook Kim, Jussi Niemelä, Lasse Eriksen ja Piotr Koper.

ISA ei ole ihan yhtä vanha kuin Sauna-lehti, mutta ikää silläkin on ja ennen kaikkea yhteistä historiaa niin Suomen Saunaseuran kuin Saunalehdenkin kanssa. Erityisesti kansainväliset kongressit, joita on ollut tähän mennessä 17 kpl, ovat tuottaneet aina materiaalia Sauna-lehteen sekä ennen että jälkeen kongressien.

Ensimmäinen kansainvälinen kongressi pidettiin 1956 Bielefeldissä Saksassa ja seuraava jo kahden vuoden kuluttua Helsingissä. Helsingin kongressin yhteydessä perustettiin Kansainvälinen Saunaliitto, perustamiskokouksen päivämääräksi tuli 08.08.1958.

Perustuskokouksessa sovittiin

Kiinteistöpäättäjä huomio!

Toteutamme sähköautojen latausjärjestelmät

- Talo- ja kiinteistöyhtiöt
- Yritykset
- Pientalot

Kysy lisää, me autamme!
www.terawatt.fi

teraWATT

Tutustu
lisää

kongressien järjestämisestä joka neljäs vuosi ja Saunaliiton kotipaikaksi sovit-
tiin Bielefeld Saksan liittotasavallassa.
Puheenjohtajaksi valittiin K.F. Hirvi-
salo Suomesta ja varapuheenjohtajaksi
Werner Fritzsche Saksasta.

Toiminta oli aina 1970-luvun al-
kupuolelle hankalaa tämän maajaon
takia. Kongressit kuitenkin järjestettiin
sovitusti ja vuoden 1974 kongressi Es-
poossa oli näistä ehkä tärkein. Esitel-
möitsijöitä oli runsaasti ja materiaali
hyvää. Kongressin aikana keskusteltiin
myös Saunaliiton sisäisistä ongelmista
ja uudelleenjärjestely jäi Saunaseuran
mietittäväksi.

Uudelleenjärjestely johti kotipaikan
muuttamiseen Helsinkiin, uusittui-
hin sääntöihin ja toiminnan organi-
sointiin. Puheenjohtajaksi valittiin

silloinen Saunaseuran puheenjohtaja
Harald Teir.

Kongresseja järjestettiin joka neljäs
vuosi. Aachenin kongressi vuonna
1999 oli tärkeä kongressi, sillä siellä
Saunaliitto määritteli saunan ja jäsenet
hyväksyivät määritelmän.

ISA nyt

ISA:n hallitus kokoontui 30. päivä
lokakuuta Wienissä ja kaikki jäsenet
olivat paikalla. Tärkein keskustelun-
aihe oli XVIII kongressin järjestämi-
nen. Päivämääräksi vahvistettiin 24.-
27.10.2022 ja paikaksi Stuttgart Messe.
Kongressin nettisivu avautuu mar-
raskuun aikana ja sitä kautta pääsee
tutustumaan kongressin ohjelmaan.

Covid-19 aiheutti myös runsaasti
keskustelua. Useissa maissa saunat

ovat olleet pitkään suljettuina ja sau-
nojen talous tiukalla. Wienissä pystyi
saunomaan jo nyt, mutta edellytykse-
nä oli koronatodistus, joka vaadittiin
jokaiselta.

ISA oli teetättänyt tohtori Rainer
Brenkellä kesällä selvityksen virusten
käyttäytymisestä saunaolosuhteissa
ja kyseinen materiaali saatiin jakoon
juuri ennen kokousta. Jatkoa varten
perustettiin työryhmä, johon kutsu-
taan asiantuntijoita lisää.

Hallitus päätti myös kutsua Mikkel
Aalandin kunniajäsenekseen.

Ja kokouksen päätteeksi luonnolli-
sesti saunottiin. ❖

RISTO ELOMAA
Kansainvälisen Saunaliiton (ISA)
puheenjohtaja

Huolehdimme. Isännöinnistä ja vuokravälityksestä.

kiinteistotahkola.fi

**JO YLI
44
VUOTTA**

Palvelemme paikallisesti jo yhdeksällä toimipisteellä:

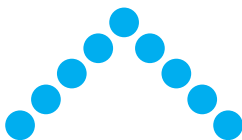
ISÄNNÖINTIPALVELUT
Digipalvelut asukkaille 24/7

TALOTILI - PIENILLE TALOYHTIÖILLE
Talotili -palvelut alkaen 100 €/kk

VÄLITYSPALVELUT
Vuokra- ja kiinteistönvälitys

TEKNINEN ISÄNNÖINTI
Talo-yhtiöremonttien johto ja valvonta

Pyydä tarjous: kiinteistotahkola.fi

KIINTEISTÖTAHKOLA

Onko suomalainen sauna enää pyhä?

Teksti: Heikki K. Lyytinen
Kuvat: Anne Lius-Liimatainen

Pyhyys liittyi aikoinaan suomalaiseen saunaan ja saunomiseen. Se velvoitti saunojan omaksumaan rauhallisen ja pidättyvän käytöstavan. Saunassa ei ole ollut soveliasta riidellä, remuta eikä kiroilla, ei viheltää, ei isolla äänellä hoilottaa eikä mainita Jumalan nimeä. Miten on tänä päivänä?

Saunan pyhyyden taustalla oli shamanistinen maailman. Sen mukaan pyhällä saunatilalla oli oma suojelijansa, jota tervehdittiin saunaan mennessä. Se toimi yhdyssiteenä henkimaailman ja ihmisyyhteisön välillä.

Saunalöylyn isä tunnettiin nimellä Auterinen. Kynnyksen yli astuttaessa mentiin pyhään tilaan alastomana ja suojattomana. Sinne ryömittiin kuin karhunpesään uudestisyntymään. Tapahtuma oli herkkä ja arkaluontoinen. Sisään astuttiin riisuuntuneena kunnioittavasti ja mieli valppaana – suojana vain alastomuuden pyhyys ilman titteleitä ja etikettejä. Tässä harmoniassa ja tasa-arvoisuudessa ihmiset olivat luottamusta herättävässä tilassa, jossa sietämätön vihamieskin saattoi muuttua siedettäväksi lähimmäiseksi.

Sauna oli esi-isien muistamisen, sukupolvien katkeamattoman ketjun ja kiitollisuuden paikka. Kekri- ja joulusaunaan kuului saunan lämmitys myös edesmenneille läheisille. Vainajille valmistettiin saunaan myös kylpy vastoineen/ vihtoineen, saippuoineen ja pyyhkeineen. Suomalaisessa kansanuskossa juuri sauna yhdisti eläviä sukupolvia edesmenneiden esi-isien kanssa. Esi-isien uskottiin käyvän tuonpuoleisesta tämänpuoleisissa saunatiloissa.

Saunan pyhyyden keskus oli kiuas, jossa luonnon elementit kivi, tuli, ilma ja vesi kohtasivat. Näistä elementeistä syntyi löyly, joka oli uskomusten keskeisin lähde – yliluonnollisiin voimiin uskomisen ydin.

Vaikka löyly on fysikaalisena ilmiönä löylyveden luomisen seurauksena kuumilta kiuaskiviltä saunan ilmatilaan höyrystyvää ja leviävää vesihöyryä, sen merkitys aikoinaan oli aivan muuta. Löyly loi

yhteyden samanistisessa maailman-kuvassa tuonpuoleiseen elämään. Kalevalassa shamaania edusti iänikuinen tietäjä Väinämöinen, jonka hikeä löylyn sanottiin olevan.

Entä pyhyys ja suomalainen sauna tänään?

Vaikka suomalainen kokee saunan tärkeäksi osana elämän rytmiä ja vaikka sauna elää kukoistuskautaan, se ei sillä tavoin liity enää elämän taitekohtiin kuin aikoinaan. Saunaa eivät myöskään määritä sellaiset uskomukset kuin ennen. Saunan voi katsoa tässä suhteessa ”maallistuneen”.

Aikoinaan saunalla oli oma tehtävänsä lapsen synnytyksessä, avioliiton solmimisvaiheessa, jolloin morsian ja sulhanen saunotettiin ennen häitä, ja kuolemassa, jolloin vainaja pestiin saunassa, perinteestä nousevine uskomuksineen. Jonkinlaisena jäänteinä näistä elää polttarisauna. Edellä mainitut olivat samalla elämän pyhiä ja siten tärkeimpiä taitekohtia.

Tänään saunan ”lähes pyhä” voi merkitä mielen kuohahtamista, silloin kun esimerkiksi saunan kiuas nostetaan tikun nokkaan ilmaston muutosta vauhdittavien hiukkaspäästöjen vuoksi. Pyhä on silloin jotakin erityisen tärkeää, joka halutaan säilyttää koskemattomana ja josta ei olla valmiita luopumaan. Silloin suomalainen samaistuu saunaansa ja kokee siihen liittyvät uhkat omien juuriensa katkomiseksi. Saunalla on siis arjen jokapäiväisyydestä poikkeava erityinen arvo, kenties lähes pyhä, mutta ei enää uskonnollisten arvojen – pahoista voimista vapautumisen – merkityksessä.

Sauna merkitsee pikemminkin pahasta olostapasta vapautumista. Saunassa ja saunomisessa korostuvat hedoni-

set arvot: onni, mielihyvä, ilo ja nautinto, mutta yhtälailla myös vitaaliset arvot: terveys, hyvinvointi ja kuntoisuus. Arkipäiväisesti todeten kysymys on ”akkua lataavista” arvoista. Onhan sauna harvoja kännykkävapaita tiloja, jossa vapaudutaan suorituspainesta. Savolainen sanoi: ”Koprarilluuttimet eivät kuulu saanaan ies iännettöminä. Ne voes unneottoo saanasta poes kokonaan.”

Nautintoarvojen rinnalle ovat noussemassa myös ekologiset arvot: ilmastoystävällisyys ja luonnon kauneus erityisesti loma-asuntojen saunaympäristössä. Vähäpäästöisiä kiukaita kehitetään. Ekosofia on tullut siten myös saunakulttuuriin – makoisiin lölyihin kestävän kehityksen hengessä.

Sauna on myös itsetutkiskelun paikka, ehkä joskus jopa turvallinen pako- paikka, jossa hiljaisuus ja lämpö luovat myönteisyyttä ja lohtua ja karkottavat joskus karuakin kielteisyyttä, kuten sodan aikana rintaman saastaisuus pestiin pois ja samalla puhdistauduttiin henkisesti. Saunomisen jälkeen kohottunut mieli irtoaa arjesta ja etikeistä. Sisäinen maailma on tällöin ihmistä suurempi. Elossa ja olossa on rauhoittavaa pyhyiden tunnetta, ikään kuin armon ja anteeksi saamisen kokemista ja syyllisyyden tunteen hälvemistä. Tässä suhteessa pyhyiden kokeminen on tuskin mihinkään kadonnut – tuskin sen kaipuukaan. Tuskinpa lauteista on kuitenkaan autuaaksi tekeväksi synninpäästön rippituoliksi.

Joulusaunan pyhyiden erityisyys

Jotakin toki myös menneisyydestä on

jäänyt sentään jäljelle, missä saunan pyhyiden mysteeri pitää tiukasti pintansa: jouluna ja juhannuksena sauna on enemmän. Se on juhlasauna, jossakaan ei enää aivan Ilmari Kiannon ja Sakari Pälsin kuvailemassa hengessä ja merkityksessä.

Tänäänkin saunan voi toki katsoa siirtymäriitiksi, jolloin puhdistaudutaan, virkistäydytään ja hiljennytään juhlaan. Silloin saunassa on pyhän heijastumaa – tosin ilman perinteen uskomuksia tulevaisuuden enteistä ja ilman vuoden kierron taitekohtien taikuutta.

Kun saunaa ei enää koristeta kuusen havuilla eivätkä oljet enää kuulu joulusaunan lattialle ja lauteille, kuten aikoinaan Impivaaran joulusaunassa, kuivatettu tai pakastettu vihta/vasta kuuluvat tänään saunomiseen osana saunaperinteen katkeamatonta ketjua, muistuttaen kesän tulosta talven keskelle. Tuskin saunasta silloin puuttuu pyhän tunnelma.

Sakari Pälsin sanoin:

”Joulusauna meidät aina yhdistää, ja sen lempeä äidinvalta saattaa meidät unohtamaan pikkumaiset riitamme. Se ei ole suomalainen, joka ei joulusaunasta tullen tunnusta rauhan vallitsevan maata ja hyöydyden ihmisten mieltä.”

Pälsin sanoitus saattaa tuntua tänään digiajan ja älylöylyjen ihmisestä etäiseltä, nostalgiselta ja turhan romanttiselta. Onhan saunan lämmitys tänään usein vain tunteeton ja tuoksuton napin painallus. Se on arkinen suorite, jossa saunatunnelma ei välttämättä viritä. Älykias designympäristössä toimii ilman tulta ja polt-

topuita. Saunan lämmittäjä ei saa enää kosketusta rauhoittavaan tuleen. Tuli, ilma, vesi ja maa eivät kohtaa niin kuin esi-isiemme saunassa.

Joulusauna on kuitenkin tänäänkin suomalaiselle joulurauhan julistuksen, riisipuuron, joulukinkun ja -kuusen ohella enemmän kuin asiaan kuuluva, puhumattakaan saunatontun jälkeläisistä joulutontuista. Se on perheissä yhteenkuuluvuuden ja läheisyyden juhla. Joulukuun saunomista tuskin tuntuu joululta. Vastan aromiset tuoksut tuovat silloin kesänkin talven keskelle. ♦

LÄHTEET:

Forsell, Marketta. 2007. Saunan taikaa. Tarinoita, tietoa ja tunnelmia. Hämeenlinna: Minerva Kustannus Oy.

Kailo, Kaarina. 2006. Morsiusteollisuudesta luomuhäihin – nais- ja luontoystävällisten rituaalien elvytys sekä Saunan mielenmaisema – Elämäkaarirituaalit ja suomalainen luontosuhde. Julkaisussa Irma Heiskanen & Kailo, Kaarina, (toim.) Ekopsykologia ja perinnetieto. Polkuja eheyteen. Helsinki: Greenspot.

Lyytinen, Heikki K. 2021. Terve Löyly. Maailman hikoilu- ja kylpykulttuureista savusaunan saloihin. Jyväskylä: Kustannus Linna

Mäkisalo, Aino-Kaarina. 2016. Saunan Henki. Helsinki: Kirjapaja.

Pentikäinen, Juha. 2000. Löylyn henki. Teoksessa Pentikäinen, Juha (toim.) Löylyn henki. Kolmen mantereen kylvyt. Helsinki: Rakennustieto Oy.

NARVI

Suomalainen syntyy
saunassa.

Rauhoittava ja hoitava joulusauna

Teksti: Terhi Ruutu Kuvat: Reetta Virtanen

Joulusaunan tunnelma on rauhallinen ja juhlava. Hämärä, kynttilöin valaistu sauna tuoksuu puhtaalta ja kutsuu meidät todelliseen joulurauhaan.
Joulusaunaa valmistellaan huolella ja siitä nautitaan pitkään ja hartaasti, kiirettä ei ole. Joulusauna tarjoaakin yhä rauhoittavan hemmotteluhetken juhlan keskellä ja mahdollisuuden oman kehon kuunteluun.

Aistillinen aamusauna

Entisaikaan joulusaunassa käytiin aamulla ja koko talon väen tuli olla saunonut hyvissä ajoin ennen pimeään tuloa. Uskomusten mukaan pimeään tullen saunaan tulivat saunomaan henget, talon entiset asukkaat. Nykyään joulusauna lämpiää useimmiten illalla.

Mitä jos saunoisit tänä vuonna aamulla? Monelle aikainen aamusauna voi olla ainoa mahdollisuus hiljaiseen hetkeen tai omaan aikaan. Aamun-koitteessa saunoessa on aivan erityinen tunnelma. Ympäristö on vielä hiljainen ja juhlapyhä on vasta edessä. Jouluaaton aloitus hiljaisessa aamusaunassa takaa rauhallisen ja hyvän tunnelman koko päiväksi.

Vinkkejä joulusaunan somistukseen

Joulusaunassa tärkeää on puhtaus ja siisteys, onhan kyse juhlavasta ja erityisestä hetkestä. Juuri ennen joulusaunaa onkin sopiva aika tehdä perusteellinen saunan pesu ja tuuletus.

Perinteiset puhtaust pelivaliinat, kynttilänvalo ja luonnon tuoksut luovat joulusaunaan juhlahan tunnelmat. Lisäksi kauniit pellavat suojaavat niin saunojaa kuin saunan lauteitakin.

Kynttilävalaistus tai hämärä valo sopii joulusaunaan ja on tunnelmallinen. Huomioithan kuitenkin, että saunan lämmössä kynttilät kuitenkin sulavat helposti ja siksi ne kannattaakin aina laittaa lyhtyihin.

Kun sauna on valmisteltu, laita kuivattu koivuvihta veteen ja nosta se saunan lämpöön pehmenemään ja tuomaan tuoksua. Osan koivuvedestä voit käyttää löylyvetenä tuoksua tehostamaan. Vihtominen kuuluu monen joulusaunan rituaaleihin ja kiu-

kaasta tuoksuva koivuvesi tuo luonnon lähemmäksi saunojaa.

Joulusaunan somistukseen sopivat myös havut, kuten mänty, kataja ja kuusi. Havuja on perinteisesti käytetty puhdistamaan ilmaa ja vahvistamaan keuhkoja. Lisäksi niistä saa ihanan tuoksun saunaan. Kerää havut (aina luvan kera!) puhtaasta luonnosta ja katko oksia puista harvakseltaan. Havut voit asetella vaikkapa lauteille isoon lasipurkkiin.

Saunassa veteen upotettu kuusenharviusta tehty vihta pitää saunan ilman raikkaana ja helppona hengittää.

Jos et halua tai voi nauttia koivuvihdan tuoksusta tai havuista, joulusaunaan sopivat hyvin myös oluen tai tervan tuoksu.

Voit heittää kiukaalle hieman olutta ja näin saat joulusaunaan hyvän tuoksun ja samalla kunnioitat uskomusten mukaan oluen jumalaa, Pekkoa, ja edistät ohran kasvua tulevana vuonna. Myös tervan tuoksu on lämmin, paksu ja jouluihin.

Hoidot joulusaunaan

Koska joulusaunassa saunotaan pitkään ja hartaasti, on saunomisen yhteydessä hyvää aikaa nauttia myös hemmottelevista hoidoista. Yhdistämällä saunomiseen helppoja hoitoja, tulee joulusaunastasi aivan erityinen hetki.

Voit suunnitella omasta saunahetkestäsi juuri itsesi näköisen ja tehdä hoidot, jotka sopivat juuri sinulle. Erityisesti talviaikaan sopivia hoitoja ovat erilaiset havuilla tehtävät hoidot ja maaperähoidot suolalla, savella ja turpeella. ❖

JOULUINEN KANELIKÄÄRE NISKAHARTIOILLE

Niska-hartiaseudun jumeja on helppo lievittää kuumalla kanelikääreellä. Kaneli on hyväksi, jos olet saanut kylmää tai särkysi johtuvat jännityksestä. Jos käytät kaneliöljyä, vain muutama tippa riittää.

Hoidon kulku

Lämmitä vesi kattilassa. Lisää veteen muutama tippa kaneliöljyä tai kanelitanko ja hauduta.

Kasta pieni pyyhe veteen ja väännä niin kuivaksi, ettei se valu vettä. Laita se niskaan/hartioille.

Peitä märkä pyyhe toisella, kuivalla liinalla.

Rentoudu saunan lämmössä ja anna vaikuttaa saunomisen ajan.

Voit myös tehdä kääreen joko kuusen, katajan tai männyn eteerisillä tippoilla.

Samaan aikaan voit nauttia kylmästä jalkakylvystä, joka sopii loistavasti kuumaan saunan pariin. Lisää kylmään veteen vain 2 dl merisuolaa.

JOULUNA SAUNOTAAN YLEISISSÄ SAUNOISSA

Lähde jouluna saunomaan kortteli-
saunaan tai meren rannalle. Monet
pääkaupunkiseudun yleisistä saunoista
pitävät ovensa auki ja saunansa
kuumana myös joulun aikaan.

KUUSIJÄRVI

Aatonaatto to 23.12. klo 9–20.30

Jouluaatto pe 24.12. klo 9–16:

sähkösaunat klo 9–15.30 ja kaikki
savusaunat klo 11–15.30

Joulupäivä la 25.12. klo 13–21: säh-
kösaunat klo 13–20.30, pieni savu-
sauna klo 13–20.30, iso savusauna
klo 14–20.30

Tapaninpäivä su 26.12. klo 9–20.30

Kuusijärventie 3, 010 322 7090

www.cafekuusijarvi.fi

Hyvää Joulua ja Uutta Saunavuotta

**RALENTO ON OSAAVA
YHTEISTYÖKUMPPANI**

WWW.RALENTO.FI

LUOTETTAVAA PALVELUA YLI 70 VUOTTA

RALENTO

KOTIHARJUN SAUNA

Aatonaatto to 23.12. klo 14–21.30
Jouluaatto pe 24.12. klo 10–17
Joulupäivä la 25.12. suljettu
Tapaninpäivä su 26.12. suljettu
Harjutorinkatu 1, 09 753 1535
www.kotiharjuns sauna.fi

FURUVIK RANTASAUNA

Aatonaatto to 23.12. klo 14–17
Jouluaatto pe 24.12. klo 10–17
Joulupäivä la 25.12. suljettu
Tapaninpäivä su 26.12. suljettu
Furuvikintie 5, 044 9893 454
www.villafuruvik.fi/furuvikin-rantasauna/

ARLAN SAUNA

Aatonaatto to 23.12. klo 16–21.30
Jouluaatto pe 24.12. klo 12–18
Joulupäivä la 25.12. klo 14–21.30
Tapaninpäivä su 26.12. klo 14–21.30

SAUNA HERMANNI

Aatonaatto to 23.12. klo 15–21
Jouluaatto pe 24.12. klo 10–15
Joulupäivä la 25.12. suljettu
Tapaninpäivä su 26.12. suljettu
Hämeentie 63, 09 701 2424
www.saunahermanni.fi

LAGUUNI

Aatonaatto to 23.12. suljettu
Jouluaatto pe 24.12. suljettu
Joulupäivä la 25.12. klo 10–14
Tapaninpäivä su 26.12. suljettu
Keilalahdentie 8, 02 9170 0353
www.laguuniin.fi

UUSI SAUNA

Aatonaatto to 23.12. klo 16–23
Jouluaatto pe 24.12. klo 10–15
Joulupäivä la 25.12. suljettu
Tapaninpäivä su 26.12. suljettu
Välimerenkatu 10, 044 758 3228
www.uusisauna.fi

LÖYLY HELSINKI

Aatonaatto to 23.12. klo 16–22
Jouluaatto pe 24.12. suljettu
Joulupäivä la 25.12. suljettu
Tapaninpäivä su 26.12. klo 11–20
Hernesaarenranta 4,
09 6128 6550
www.loyllyhelsinki.fi

Muutokset aukioloai-
koihin ovat mahdollisia.
Muistathan varmistaa
aukioloajat saunojen net-
tisivuilta tai kilauttamalla
saunalle. Sauna-lehti ei
vastaa mahdollista muu-
toksista.

*Luotettava kotipalvelu
sinulle ja läheisellesi.*

MEILTÄ SAAT KAIKKI KOTIPALVELUT

Kodin hoito ja ylläpito, kotisairaanhoido, omaishoitajan sijaisuus, muistisairaanhoido ja kaikki muu henkilökohtaisen avustajan säännöllinen huolenpito.

Kotitalousvähennys jopa 60% (2022) ja palvelusetelit.

HoivaNova

Soita ja pyydä tarjous:

050 466 4004 Minna Levo

050 466 4373 Toimisto

info@hoivanova.fi hoivanova.fi

Hyvään taloyhtiön saunaan kehtaa kutsua vieraita

Teksti: Leena-Kaisa Simola
Kuvat: Asuntosäätiö, Kojamo ja YIT

Oma sauna ei ole enää välttämättömyys asukkaille, mutta usein toivotaan taloyhtiössä olevan mahdollisuus saunaan. Kerrostalossa asuvista oma sauna on yllättäen vähiten suosittu yli 64-vuotiaiden keskuudessa. Kertooko se siitä, että yksin asuvat seniorit haluavat saunaan porukassa?

Kerrostaloissa asuntokohtaisten saunojen rakentaminen yleistyi 80-luvulla. Samalla saunominen arkipäiväistyi, kun kotona pääsi saunaan vaikka joka ilta – ja aamu. Se oli myös isku yleisten saunojen suosiolle ja kannattavuudelle.

Vielä vuosituhatosen vaihteeseen asti pieni huoneistos sauna rakennettiin lähes jokaiseen kerrostaloasuntoon, mutta tällä hetkellä rakennuttajat rakentavat niitä enää osaan asunnoista. Syynä ovat sekä kallistuneet asumiskustannukset että muutos suhtautumisessa saunaan. Arvokas huoneistoala halutaan käyttää saunomisen sijaan asumiseen, mutta samalla myös sauna ja saunominen on kokenut uuden arvonnousun.

– Entisajan suomalaisilla sauna oli pyhä paikka ja yhä edelleen sauna on kodeissa se tila, jonne säästetään tärkeät pohdinnat tai missä ollaan luontevasti hiljaa. Itse asiassa sauna on niitä harvoja paikkoja, jonne esimerkiksi sosiaalinen media ei ole päässyt ihmismieltä häiritsemään. Toiletti on tämän inflaation jo kärsinyt, toteaa YIT:n asumisen kehitysjohtaja **Marko Oinas**.

– Onneksi löylyistä ei tarvitse luopua edes siinä tapauksessa, että haluaa käyttää asuntonsa neliöitä muuhun kuin saunaan. Oikeastaan päinvastoin: uusien taloyhtiöiden hienot saunaosastot tekevät saunailloista aivan erityisiä ja sähköiset varausrjestelmät mahdollistavat yhtiön saunatilojen varaamisen tarpeen mukaan myös etäältä. Ympäristö kiittää, kun taloyhtiön saunan kiuas joko menee päälle tai ei lämpene ollenkaan, riippuen päivän varauksista. Tilaakin on usein vähintään riittävästi, mikä on tärkeää, sillä saunominen, kuten monet muutkin elämän ilot, on parhaimmillaan jaettuna eli yhdessä koettuna, Oinas toteaa.

Oma sauna vai ei?

YIT:n tilaaman ja Prior Konsultoinnin toteuttaman **Kestävät kaupunkiympäristöt** -barometrin (2020) mukaan kerrostalossa asuvista 40 prosenttia ei halua omaa saunaa. He käyttävät mieluummin taloyhtiön yhteissaunaa ja asunnon tilat jotenkin muuten. Oman saunan suosio on kuitenkin ollut hienoisessa nousussa.

– Viime vuonna 52 prosenttia vastaajista halusi, että ”minulla on sauna omassa asunnossani, vaikka se vie tilaa”, kun taas 37 prosenttia

Asukkaiden yhteiskäytössä olevat pihasaunat ovat uusi erikoisuus. Havainnekuivissa Asuntosäätiölle ensi vuoden elokuussa Tapiolaan valmistuva asumisoikeustalo ja Kojamolle Espoon Kiloon tänä syksynä valmistuva Lumo-Kodit-vuokratalo.

Asuntosäätiö rakennuttaa parhaillaan Espoon Tapiolan Tuuliniitylle 44 asumisoikeusasunnon taloa, jonka tulevat käyttäjät saavat nauttia myös tilavasta pihasaunasta.

Asuinkerrostalojen yläkerrokseen sijoitettuihin saunoihin liittyy usein myös isohko terassi. Kuva Asuntosäätiön asumisoikeustalosta Vantaalta.

vastaajista valitsi vaihtoehdon ”käytän mieluummin taloyhtiön yhteissaunaa ja käytän asuntoni tilat mieluummin johonkin muuhun”. Edellisvuonna vastaavat luvut olivat 49 ja 38 prosenttia, Marko Oinas kertoo.

Eniten taloyhtiösaunan kannattajia löytyi kasvukeskuksista ja niiden keskustasta tai muuten tiiviisti rakennetuilta alueelta.

Marko Oinaksen mukaan taloyhtiön saunaa käyttävät yleensäkin saunomisesta nauttivat.

– Yksin ja ilman saunaa asuvat kokevat, että on kiva kutsua muutama kaverikin taloyhtiön tiloihin. Omasa asunnossaan saunovatkin kokevat usein taloyhtiön saunomiskerran erityisenä tapahtumana.

– Usein saunaan liitetyt oheistilat mahdollistavat isommankin porukan kutsumisen. Hyvä taloyhtiön sauna onkin viihtyisä ja sellainen, että sinne kehtaa kutsua vieraita.

Ylös ja ulos

Asuntosäätiön viestintä- ja markkinointijohtaja **Johanna Otranen** sanoo,

että oma sauna ei ole enää välttämättömyys asukkaille, mutta mahdollisuutta saunaa toivotaan. – On esimerkiksi asukkaita, jotka toivovat useamman saunavuoron viikossa.

– Uudiskohteissa talosaunojen yhteyteen toteutetaan nykyisin usein vilvoittelualue. Se voi olla esimerkiksi terassi maan tasalla, mutta erityisen pidettyjä ovat ylimmissä kerroksissa sijaitsevat saunatilat, joista pääsee isolle terassille tai parvekkeelle, Otranen toteaa.

Taloyhtiöiden saunat onkin vapautettu ahtaista kellari- tai maantasokerroksista rakennusten ylempiin kerroksiin ja jopa erillisiin piharakennuksiin. SRV:n Helsingin Kalasatamaan toteutetun Suomen korkeimman tornitalon, **Majakana**, yhteissaunat sijaitsevat rakennuksen 33. kerroksen klubitilassa, 120 metrin korkeudessa.

Uusi tulokas taloyhtiösaunojen joukossa on pihasaunat. Espoon Kiloon valmistuu tänä syksynä Kojamon Lumo-kotien yhteyteen pihasauna kolmen talon asukkaiden yhteiseen käyttöön. Asuntosäätiölle valmistuu ensi

vuoden elokuussa asumisoikeustalo, jonka erikoisuutena on myös pihasauna. Pihasaunat, kuten taloyhtiöiden saunat yleensäkin, ovat sähkösaunoja.

– Puilla lämpiävän saunan turvallisuus, puhtaanapito ja puiden säilytys on koettu haasteelliseksi, Marko Oinas toteaa.

– Asemakaavalla ja taloyhtiön muilla tiloilla on usein iso merkitys saunan sijaintiin. Kaikissa sijainneissa on kuitenkin hyvällä suunnittelulla mahdollista saavuttaa miellyttävä saunomiskokemus.

Yhteisöllisyys näkyy nyt vahvasti varsinkin vuokra- ja asumisoikeusasuntojen tuotannossa. Sen myötä asukkaiden yhteisessä käytössä olevat sisä- ja ulkotilat lisääntyvät, saunat mukaan lukien. Yhteisöllinen asuminen ja kaupunkikulttuuri yleisene saunoineen ovat toistaiseksi kasvukeskusten trendejä.

– Asunto- ja taloyhtiöiden saunat ovat Suomessa sitä arvostetuimpia mitä pohjoisemmaksi mennään, Oinas toteaa. ❖

Alkukesästä Helsingin Sompasaareen valmistuneen Lumo-kotien vuokratalon yläkerroksessa on saunaosasto kerhotoiloihin ja lasitettuine parvekkeineen. Lauteille mahtuu isompikin porukka.

Tyylikästä ja avaraa. Huoneistokohtainen sauna YIT:n tuotannosta.

Helsingin Ramsinrantaan valmistui nelisen vuotta sitten Kojamolle 26 vuokra-asunnon pienkerrostalo, jonka asukkailla on käytössään peräti rantasauna. Joissakin huoneistoissa on myös oma saunansa.

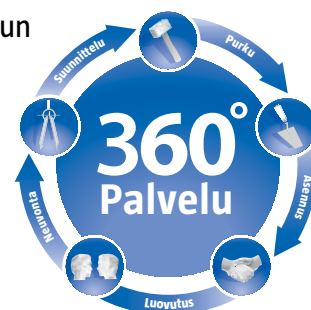
Sauna ja suomalaisuus

Sauna on osa suomalaisuutta ja tärkeä paikka niin arjessa kuin juhlassa. Hyvä sauna tuo mielihyvää ja rentouttaa ja lauteille jäävät murheet ja kiireet.

Mekin Bauhausissa haluamme vaalia kulttuuriperintöämme ja tarjota jokaiselle kotisaunojalle miellyttävän kokemuksen sellaisissa löylyissä ja sellaisessa ympäristössä, joka sinulle parhaiten sopii ja jossa parhaiten viihdyt. Meiltä löydät kaikenlaiset kiukaat, puutavaran kuten muutkin tarvikkeet toimivasta ja tyylikkästä

valaistuksesta aina saunahattuun asti. Siis varmasti toimivan sauna- ja kylpyhuonekokonaisuuden - ja vieläpä edullisesti. Ja kaiken saat myös asennettuna, vaikkapa Avaimet käteen -toimituksena!

**Tehdään yhdessä
Sinun Saunasi!**

**Avaimet käteen
-remontit luotettavasti ja
edullisesti BAUHAUSista!**

Espoo	Rusthollarinkatu 6, Espoo	0206 300 830	info.espoo@bauhaus.fi
Lahti	Simolanmutka 5, Lahti	0206 300 850	info.lahti@bauhaus.fi
Oulu	Kaakkurinkulma 2, Oulu	0206 300 840	info oulu@bauhaus.fi
Tampere	Palmrothintie 4, Pirkkala	0206 300 820	info.tampere@bauhaus.fi
Turku	Kuloistentie 1, Raisio	0206 300 810	info.turku@bauhaus.fi
Vantaa	Tammiston kauppatie 19, Vantaa	0206 300 800	info.vantaa@bauhaus.fi

**Tavaratalomme palvelevat
ma - pe 7 - 21, la 9 - 18,
su 10 - 18.**

**Verkkokauppa 24 h
www.bauhaus.fi**

Saunavuoro fiiliksen mukaan

Teksti: Karoliina Saarnikko & Annaliina Niitamo
Kuva: Reetta Virtanen

Annaliina Niitamo ja Riku Mattila saunovat useita kertoja viikossa, niin taloyhtiön saunassa kuin yleisissä saunoissa. Yleiset saunat ovat sosiaalista yhdessäoloa varten, kun taas oma saunavuoro on aikaa kahdestaan.

Muutimme nykyiseen taloomme muutama kuukausi sitten, kun talo valmistui.

Taloyhtiösaunassa ei ole vakivuoroja, vaan kukin huoneisto tekee omat yksittäiset varauksensa digitaaliseen varauskalenteriin. Systeemi on meidän mielestä loistava, koska tällöin yksi huoneisto ei haudo "parasta" saunavuoroa vuosikausia. Varauskalentersysteemi sopii meidän käyttötarkoituksiin erityisen hyvin, koska elämä on aika epäsäännöllistä ja meiltä jäisi varmaan aika usein käyttämättä oma vakivuoro, jos sellainen olisi. Olemme varanneet saunavuoron aina tilanteen ja fiiliksen mukaan: viimeksi viime sunnuntaina, kun tulimme viikon reissusta rähjäntyneinä ja väsyneinä. Oli ihana klikata päivällä varaus illaksi, niin tiesi koko kotimatkan ajan, että illalla pääsee rentoutumaan.

Sauna on moderni sähkösauna, hyvin siisti ja simppele. Koska talo on vielä niin uusi, tuntuu sauna tosin hiukan kliiniseltä. Ehkä joskus lattialle voisi laittaa mattoja ja seinille tauluja vaikka Koskelan vanhasta sairaala-alueesta, jossa taloyhtiömme sijaitsee. Alueen historia on mielenkiintoinen ja siitä

voisi kertoa näissä yhteistiloissa.

Saunan sijainti on erityisen kiva, sillä se sijaitsee kerrostalon ylimmässä kerroksessa ja siinä on ikkuna Käpylän 50-luvun keltaisten kerrostalojen suuntaan. Kauempana näkyy puutalojen kattoja ja koko Käpylän vehreyden tuntee lähellä. Ikkunasta näkyy taivas ja kattoterassilla voi vilvoitella omassa rauhassa. Erityiskiitos esteettömyyden huomioimisesta, vaikka se onkin myös koko taloyhtiössä vaatimuksena. Tulee tunne, että tilojen suunnittelussa ollaan oltu huolellisia ja huomioonotavia.

Tavallisimmin saunomme taloyhtiön saunassa kaksin, koska varauksemme ovat useimmiten aika spontaaneja samalle illalle. Saunomme myös kodin ulkopuolella useita kertoja viikossa - julkisissa saunoissa, uimahallissa tai padel- tai futsal-halleissa - ja siellä ne ovat aina sosiaalisia tapahtumia ystävien kanssa. Taloyhtiön sauna taitaa itseasiassa olla meille ainoa mahdollisuus saunoa kaksin! Meille tulee vauva tammikuussa, ja uumoilen että saunomisesta tulee meille perheen tärkeä viikoittainen perinne. Omassa lapsuudessa saunasta on tosi lämpimät muistot, silloin perhe oli yhdessä. Toivon pystyvän antamaan niitä lapsellemme tulevaisuudessa.

Saunominen merkitsee meille yhdessäoloa, välittömyyttä ja tapaamisia lähimpien ihmisten kanssa. Toisinaan se on taas rentoutumista, hiljaisuutta ja ajatusten jäsentelyä yksin. Se merkitsee myös seikkailuja uusiin paikkoihin, syytä lähteä pois kotoa. Tänä vuonna olemme erityisesti tutustunut Itä-Helsingin sympaattisiin merenranta-aunoihin. Niihin on kiva tehdä metron ja pyörän kanssa retkiä ja tutustua samalla aiemmin tuntemattomiin

kaupunginosiin.

Emme kaipaa omaa saunaa. Myös oman kotisaunan korkea energian käyttö arveluttaa. Uskon myös, että oma kotisauna syö pois julkisten saunojen suosiosta, kun sitä saattaisi laiskistua käymällä vain kotisaunassa. Sitä vastoin olisi huippua, jos Käpylästä tai Koskelasta löytyisi sympaattinen julkinen sauna, johon voisi mennä matalalla kynnyksellä vuoroja varaamatta.

Tutkin Koskelan sairaala-alueen historiaa, ja paljastui että täällä on ollut vanha funkkis-tyylinen saunarakennus 1930-luvulta sairaalan työntekijöille ja ehkä myös potilaiden käyttöön. Luin Koskelan alueen rakennushistoriallisesta selvityksestä, että tämä saunarakennus oli huonokuntoinen, mutta täysin kunnostettavissa. Kaupunginmuseo suositteli sen kunnostamista asukkaiden käyttöön, mutta rakennusta ei enää ole. Pahoin pelkään, että asumattomalle alueelle suunniteltaessa oli helpompi ja taloudellisempi purkaa koko rakennus. Todella sääli, sillä funkkis-sauna olisi voinut olla uuden alueen sydän ja asukastoiminnan ja yrittäjyyden keskus. Sormeni ovat ristissä Koskelan varikkoalueen uudistukselle – sinne sopisi rouheaa urbaani sauna. ❖

Seuraa Annaliina Niitamon ja ystävänsä Vilja Pursiaisen @saunacasual-tiliä Instagramissa. Saunacasual testaa julkisia saunoja Helsingissä ja Helsingin ulkopuolella.

Kerrostaloissa saunotaan ajan hengessä

Tulevaisuuden kerrostaloissa on harkitusti huoneistokohtaisia saunoja ja edustavat yhteiset saunatilat. Varausjärjestelmät digitalisoituvat ja yksilötarpeinen saunominen kasvaa.

Kiinnostus taloyhtiöiden saunoja kohtaan on kasvanut viime vuosina, vahvistaa kiinteistöneuvos **Markku Kulomäki**. Hän on työskennellyt isännöitsijänä vuodesta 1979. Kulomäki toimii päävastuullisena isännöitsijänä SKH-Isännöinti Oy:ssä pääkaupunkiseudulla.

Kulomäen aloittaessa isännöitsijänä melkein jokaisessa kerrostalossa oli yhteissauna, jonka saunavuorot olivat todella kysyttyjä. – Lähes joka perheellä oli vakivuoro. Perjantain ja lauantain alkuiltavuoroja jopa jonotettiin, hän muistelee.

Sittemmin saunainnostus hiipui ja taloyhtiöiden saunavuorot vähenivät.

Asuntosauinat yleistyivät ja useissa taloissa muutettiin ainakin toinen yhteissauna muuhun käyttöön.

– Viime vuosina on varsinkin uusissa taloyhtiöissä rakennettu talosaunoja talon parhaille paikoille hienoin näköaloin ja varustettu saunatilat ylläisesti. Yhteissaunojen käyttö on taas lisääntynyt, kun asuntojen neliöhintojen kohotessa halu oman asunnon saunoihin on hiipunut, Kulomäki kertoo.

Hän näkee, että kehitys on menossa kohti yksilötarpeisempaa saunomista, mutta maltillisesti.

– Sähköiset varausjärjestelmät ovat vasta viime aikoina tulleet saunojen ohjaukseen. Nyt aluksi niiden käyttö on vähäistä ja integraatiot saunavuoro-

tomallen | **SENERA**

Lämmitä kotisi uusiutuvalla energialla

- maalämpö
- ilmavesilämpö
- lämmön talteenotto

OTA YHTEYTTÄ:

020 7737 300

myynti@tomallensenera.fi

www.tomallensenera.fi

ron varauksesta saunan lämmittämiseen, vuoron rahastukseen ja saunatilojen siivoukseen ja ylläpitoon ovat vielä tekemättä, Kulomäki toteaa.

Hän uskoo, että helpommat ratkaisut, kuten varauskalenteri tehdään ensin. – Sillä päästään alkuun, mutta se ei vielä ratkaise asukkaiden tarvetta hyvinkin yksilötarpeeseen saunomiseen. Mutta pikkuhiljaa, hän toteaa.

Peruskorjattavilta taloyhtiö-saunoilta haetaan kestävyyttä ja turvallisuutta

Suomen johtaviin saunatoimittajiin kuuluva Saunatalo Oy:n toiminta on viime vuosina keskittynyt 1970- ja 1980-luvuilla rakennettujen taloyhtiöi-

den alakertojen talosaunojen peruskorjauksiin.

– Saunoista halutaan ennen kaikkea käytössä kestäviä ja toimivia. Vanhoissa saunoissa on voinut olla vaarallisia tai epäkäytännöllisiä ratkaisuja. Turvallisuus, käytettävyys ja esteettömyys ovat tämän päivän trendit. Materiaaleilta halutaan pitkää käyttöikää ja tunnelmaa luodaan erityisesti uusilla valaistusratkaisuilla, Saunatalo Oy:n toimitusjohtaja **Juha Kananen** kertoo.

Hän mukaansa vanhemmissa korjattavissa taloissa on harvoin upeita kattosaunarakaisuja, joita uudiskoh-teissa on, mutta joskus vanhemmissa kohteissa saattaa olla oma allas-osasto, joka halutaan säilyttää.

Kananen näkee, että tulevaisuudessa asunnoissa nähdään sekä huoneistokohtaisia saunoja että yhteisiä saunatiloja.

– Asuntojen neliöhinnat etenkin pääkaupunkiseudulla ovat korkeita, joten on selvää, että jokaiseen asuntoon ei saunaa kannata rakentaa. Mutta toisaalta suomalaiset arvostavat omaa saunaa ja sen tuomaa mahdollisuutta irtautua arjen kiireistä läheisten kanssa, hän pohtii.

Kananen uskoo, että taloyhtiön yhteiset saunatilat ovat tulevaisuudessa hyvä tapa erottautua asuntomyyntin ja -vuokrauksen kilpailussa. ❖

Tuskanhikeä toimistolla vai löylyt Saunaseurassa?

www.mintly.fi

Jätä tietoverkkohuolet muille.

MINTLY

Nousu tuhkasta

Teksti: Arto Sainio & Karoliina Saarnikko
Kuva: Narvi

– Vaikeuksien sanotaan kasvattavan luonnetta ja tämä pätee Narviin ja koko sen henkilökuntaan, Narvin toimitusjohtaja Arto Sainio kertoo. Narvilla koettiin heinäkuussa 2020 karmaiseva ilta, kun yrityksen kiuastehdas Raumalla paloi. Nyt Narvilla menee hyvin.

Saunatuotteita kilpailijoina valmistaneet Puulämpö Suomi Oy ja Narvi Oy fuusioituivat vuoden 2010 keväällä. Vaikka molemmat yhtiöt olivat kannattavia ja niillä oli laaja asiakaskanta, yhteenlittymästä ei seurannutkaan hyvää ja yhtiö oli raskaasti tappiollisten tilikausien jälkeen suurissa veloissa ja menossa konkurssiin vuonna 2013.

Konkurssilta kuitenkin välttyttiin, yhtiö pääomitettiin uudestaan ja Narvista tuli jälleen perheyhtiö, niin kuin se lähes koko historiansa ajan oli ollutkin. Tehtiin paljon muutoksia, palattiin perusasioihin ja alettiin taas uskoa

ja luottaa omaan tekemiseen. Vaikka yhtiö oli edelleen raskaasti velkainen ja vanhojen syntien takia lainoista jouduttiin maksamaan kovaa hintaa, suunta onnistuttiin kääntämään ja toiminta saatiin taas kannattavaksi.

Panostus tuotekehitykseen näkyi tuotetarjonnassa ja markkinaosuus kasvoi sekä kotimaassa että vientimarkkinoilla. Narvi onnistui saavuttamaan kotimaassa selvän markkinakakkosen aseman ja tultaessa koronakevääseen 2020 yhtiö oli kasvattanut liikevaihtoaan kannattavasti jo vuosia. Koronan aikaan saaman kotoilun vaikutuksesta kasvu kiihtyi edelleen. Sitten tapahtui kiuastehtaan tulipalo, kesken kiivaimman sesongin. Se oli kova isku työyhteisölle.

Uuteen nousuun

Narvilla ei kuitenkaan lamaannuttu, vaan periksiantamattomuus näkyi muun muassa niin, että tulipaloa seuraavana aamuna yhtiön pihassa pidettävässä palaverissa todettiin, että tästäkin selvitään.

– Siitä alkoi toipuminen, joka oli mahdollista vain siksi, että tätä yhteisöä on koeteltu kovin jo ennenkin, mutta keskinäisen luottamuksensa

ansiota se tiesi selviävänsä, kunhan vain uskotaan omaan tekemiseen, Narvin toimitusjohtaja Arto Sainio kertoo.

Narvilaiset työskentelivät seuraavat kahdeksan kuukautta väistötiloissa, kunnes yhtiölle valmistuivat uudet modernit toimitilat, joissa tuotanto saatiin aloitettua.

– Sopeutuminen tilapäisjärjestelyissä toteutettuun työn tekemiseen oli taas osoitus siitä, mitä keskinäisesti vahva työyhteisö saa aikaan, kun sillä on vahva luottamus toisiinsa ja vahva tahto onnistua, Sainio summaa.

Nyt yhtiö tekee hyvää tulosta ja on kuluvana vuonna kaksinkertaistanut vientinsä. Uudet tilat on suunniteltu niin, että tuotannon virtaus on huomattavasti aikaisempaa tehokkaampaa ja samalla kapasiteettia on kasvatettu niin, että yhtiöllä on hyvä mahdollisuus edelleen kasvaa synnyinsijoillaan. Narvi huomioitiin myös Kauppalehden maakunnan menestyjät listalla. – Sillä listalla aiomme vastaisuudessa pysyäkin, Sainio vakuuttaa.

Korona syvensi suomalaisten suhdetta saunaan

Saunominen on Arto Sainion mukaan kokenut viimeisimpien vuosien aikana kulttuurisen muutoksen ja suuren suosion.

– Covid-19 on tietenkin vaikuttanut tähän ja mökkeilyn lisääntyminen selittää osan, mutta tässä ei ole kyse pelkästään siitä. Uskon, että pandemia on jollain tavalla runnellut suomalaisen arkea niin, että sieltä alta on tullut esiin perusasioden voima, saunan alkuperäinen voima, Sainio miettii.

Hän haluaa lopuksi kertoa vielä tarinan uuden tehtaan avajaisjuhlista.

– Avajaisjuhlassa juhlapuheen pitänyt työelämäprofessori Matti Apunen totesi, että Narvi ei tee vain bisnestä, vaan teemme sielunhoitobisnestä. Se oli mielestäni hyvin sanottu, Sainio toteaa. ❖

VIE KIELEN, TUO HYMYN.

Niin se vaan on. Yksinkertaiset asiat ovat niitä kauneimpia. Kuten saunan jälkeinen tuokio talvista suomalaista maisemaa katsellen, kahvia hörpäten ja Keski-rinkeliä haukaten.

VIE KIELEN, TUO HYMYN.

keski.com

APTEEKISTA.

**ORION
PHARMA**

Hyvinvointia rakentamassa

Kaikki, mitä suomalainen iho kaipaa.*

Aqualan on koko perheen luotettava ja laadukas perusvoide-
sarja käytettäväksi ympäri vuoden. Se hoitaa, kosteuttaa
ja ravitsee sinunkin ihoasi suomalaisen talven
vaihtelevissa olosuhteissa.

Orion Perusvoiteet

*) Voiteet kosteutukseen, hoitoon, ihottumaan, kylpyveteen, mihin vain.
Lue lisää: perusvoide.fi | itsehoitoapteekki.fi

12/2018

Orion on
suomalainen
avainlippuyritys.

itsehoitoapteekki.fi

Lisätietoja puh. 010 426 2928 ark. klo 8–16.

Saunafulness-menetelmällä arjen stressiä vastaan

Harju, Carita: Hyvää oloa saunomalla - Saunafulness.

Viisas elämä, 2021. ISBN: 9789522609632.

Kaikki liikkumaan ja saunomaan viisi kertaa viikossa, kehottaa Carita Harju kirjassaan.

Carita Harjun tuore kirja Hyvää oloa saunomalla - Saunafulness kuvaa uusia menetelmiä, jotka auttavat rentoutumaan ja luomaan syvän yhteyden kehoon ja mieleen. Kirjassa annetaan lukijan käyttöön harjoituksia, joita tekijä itse kuvaa näin: "Rentoutumista ja mielenhallintaa, monipuolista ihon- ja kauneudenhoitoa, mindfulnessia ja meditaatiota, rentouttavia ja palauttavia harjoituksia, aistien hellimistä".

Harjun kirja pureutuu erityisesti

terveysvaikutteiseen saunakulttuuriin ja suomalaisen uniikin hoitoperinteen elävöittämiseen. Hän nostaa esiin tuoreita saunan terveysvaikutuksia käsitteleviä tutkimuksia, joiden toivoisi leviävän terveysalan ammattilaisten keskuuteen. Kirjassa on varsin hyödyllisiä, lukemista helpottavia tietoiskuyhteenvetoja saunan ja mm. kylmähoidon ja uinnin terveysvaikutuksista, joita olisi hyvä jakaa kuntalaisille vaikkapa hyvinvointikeskuksissa.

Nyt kun terveydenhoitoalaa vaivaa henkilökuntavaje ja talouskurin nurinkuriset vaikutukset hoidon saataavuuteen, ennaltaehkäisevä kansanterveysystyö on entistä tärkeämpää. Kaikki liikkumaan ja saunomaan, kirjan mukaan ainakin viisi kertaa viikossa! Jos tällä tosiaan esitetään muun muassa ennenaikaiset sydäntauti- kuolemat ja infarktit, meillä on antaa maailman terveysongelmiin mitä tehokkain ja kohtuuhintaisin ratkaisu. Ehkä saunan

myötä vastustuskykymmekin voimistuu COVID19-tilanteessa, mikä ei ole pikkujuttu.

Harjun kehittämä saunafulness-menetelmä sopii kuin nyrkki silmään — eli se voi myötävaikuttaa siihen, että saunoja löytää itsestään voimavaroja käsitellä elämän traumoja ja stressiä ja oppii heittämään esimerkiksi rajun työelämän ja lisääntyneen vihapuheen mustelmat kiukaan kiville. Se ei tietenkään riitä sellaisenaan sosiaalisten ongelmien ratkaisemiseen, mutta kunnes viisasten kivi kunta-politiikassa löydetään, sauna on mitä paras "lähipalvelu" jossa hoitotakuu samana päivänä on taattu!

KAARINA KAILO
Tietokirjailija, saunatutkija,
dosentti

OY VESTEK AB
Martinkuja 4, 02270 ESPOO
Puh. (09) 887 0120, fax (09) 887 01291
www.vestek.fi

Leo Clean
mukana arjen puhtaissa hetkissä
leoclean.fi
SIIVOUSALAN JOHTAVA YKSITYINEN PERHEYRITYS

KESKITY SAUNOMISEEN JA MUUHUN TÄRKEÄÄN.

JÄTÄ ISÄNNÖINTI ISÄNNILLE.

Täyden palvelun Isännät huolehtii kiinteistönnne hallinnosta, taloudesta, tekniikasta ja arvon kehittämisestä.

Pyydä tarjous: isannat.fi

ISÄNNÄT OY
ISÄNNÖITSIJÄTOIMISTO

Kansakoulukatu 5 B 14

00100 Helsinki

Puh: 010 8383 400

asiakaspalvelu@isannat.fi

ISA-auktorisoitu
isännöintiyritys

45 vuotta luotettavaa isännöintiä.

Copacabanan rantabulevardin upea mosaiikkikiveys

Asuimme vuosia Rio de Janeirossa. Työmatkalla aina pyöräillessäni kotoa Leblonista Copacabanan Cardeal Arcoverde metroasemalle kiinnitin huomiota Beira Mar -rantabulevardin tyylikkääseen meren aaltoja myötäilevään aaltokuvioon. Mosaiikkikiveys koostuu mustista ja kermanvärisistä noin 10 cm:n kiviukuutioista. Rantabulevardin maisemoinnin on sommitellut tunnettu carioca, riolainen arkkitehti Roberto Burle Marx.

Kaverini, koko aikuisikänsä Riossa asunut, Juhani Virkki, sanoi minulle, että Burle Marxin pienet bulevardikivet ovat myös hyviä löylykiviä. Hän oli saanut hankituksi niitä kattosaunansa kiukaaseen kotiinsa Laranjeirasiin. Saunoessani luonansa tropiikin kosteanpohjassa illassa totesin, että tämä pedra sabão -saippuakivi antaakin makoisat, pehmeät löylyt.

Innostuin asiasta ja ajattelin, että tässäpä olisi oivallisia löylykiviä Savo-Karjalan erämaassa sijaitsevan Punaisen Sydämen Torppamme kalevalaisen savusaunan rauniokiukaaseen.

Tuumasta toimeen! Olimme jo lähdössä kotiin, joten tuli toimia nopeasti. Assistenttini Arlene soitti Rion osavaltion yleisten töiden ministeriöön, mistä ilmoitettiin, että kyllä näin hyvään tarkoitukseen kiviä voitaisiin myydä. Mutta, savusaunaanhan nämä mosaiikkikivet olisivat liian pieniä eikä heillä ollut suurempia. Sain selville, että raakakivet hankittiin kivilouhokselta, mikä sijaitsi jossain Minas Gerais osavaltiossa tuhannen kilometrin päässä Riosta. Soitin louhoksen portugeesi-omistajalle ja esitin asiani. Hän ymmärsi yskän ja sanoi voivansa toimittaa tarvitsemiani noin parin nyrkin kokoisia jättekiviä "riippukasasta" veloituksetta. Kunhan vain maksaisin

kunnon tipin kuorma-autokusille. Kiviä saapui kuin saapuikin sitten Riioon noin tuhat kiloa.

Mutta, ei voi olla totta! Kunnon brassu confusão -sekaannuksen mukaisesti ne olikin kipattu jonnekin rakennustyömaalle miljoonakaupungin laitamille. Laiva odotti jo kontti avoimena satamassa. Ajattelin, että kaikki on nyt menetetty ja koko vaivannäkö on ollut turhaa! Kuitenkaan ei saa hermostua ja menettää kasvojaan. Just keep cool! Ja sitten aitoon brasilialaiseen tapaan, kuten Rion olympialaisissaakin, kaikki järjestyi lopulta viime tingassa parhain päin.

Tonni pitkänmatkalaisia löylykiviä löysi sitten tiensä Savo-Karjalan korpeen ja ovat kunniallisesti täyttäneet tehtävänsä.

KIMMO POHJANPALO

Vanhana Sauna-seuran jäsenenä ja kiukaita jo 1970-luvulla vientiin myyneenä hämmästyksen edelleen Sauna-lehden kuvista, joissa löylyhuoneessa ollaan joko pyyhe ympärillä tai uimahousuissa!

Onko todella suomalainen saunakulttuuri niin muuttunut, että nyt otetaan löylyjä pyyhe ympärillä tai uimahousuissa. En ole nyt korona-aikana Vaskiniemen saunassa käynyt, joten en ilmeisesti ole saanut viimeisintä informaatiota Saunatalon saunomistavoista.

Kansainvälisestäkin suomalaisen saunakulttuurin ylläpitämiseksi toivon vahvasti, että Sauna-lehti ei levitä tällaista suomalaisen saunakulttuurin vastaista saunomistapaa lehdessään. Alastonkuvia pystyy löylyhuoneesta ottamaan häveliäästi ilman pyyhkeitä ja housujakin. Näin vältyn jatkuvilta selityksiltä ulkomaisille vierailenikin.

ERKKI O. AURANEN

Kiitos viimeisestä lehdestä (3/2021), se oli täynnä mielenkiintoisia juttuja. Oli ilo lukea!

T. IRENE DAHLMAN

Hei, vaikken säännöllisesti ole seurannut Sauna-lehteä, ilokseni huomasin, että lehden ulkoasu ja luettavuus on parantunut valtavasti. Ilo lukea, kiitos! T. JK

Olipa kiva lukea lehdestä 2/2021 Pekka Seppäsen SaunaBlogi ja "päästä miesten saunaan". Pohdinnat löylynheiton ulottuvuuksista taitavat meidän naistenkin puolella noudattaa melko samansuuntaisia latuja. Kerran kysyin heitetäänkö löylyä ja sain vastaukseksi: älä heitä vaan liruttele. Löylyn kosteuttavasta merkityksestä voisi joku melkein tehdä väitöskirjan, niin monitahoisesti lauteilla istujat siitä rupattelivat. Seppäsen jutusta kävi itselleni selväksi ensimmäistä kertaa että saunan vanhin voi päättää heittämisestä. Olisiko siinä käytännössä meillä naisillakin oppimista.

Olivatpa saunomiskäytännöt mitä tahansa, lopputulos on paremmaksi virittynyt ihminen. Tänään laiturilta alkoi kuulua yhteislaulua, etten sanoisi oodi saunalle.

Terveisin,
REIJA VANAMO

Joskus pari-kolmekymmentä vuotta sitten lapseni kavereilta opin tämän lorun, joka kuvastaa suomen kielen monimuotoisuutta. Kun viime kesänä laiturilla tuli puhe Saimaasta, niin silloin lausuin sen heille ulkomuistista:

Eräs mies saa maata
keskeltä Saimaata
ja siellä hän sai maata
ja poltella Saimaata

Koska lausuin lorun aika kovalla vauhdilla ja hie-
man väärin painottaen, siskot laiturilla tavasivat sitä
jonkin aikaa, ennen kuin ymmärsivät mistä oli kyse.

He pyysivät, että lähetän tämän lorun Sauna-leh-
teen ihan johonkin vain kevennykseksi, koska se oli
heidän mielestä niin hauska. Olkaa hyvä!

Terveisin,
SAUNA-SISKO KAISA

Oodini Kolmoselle.

Kun ensikerran astuin sisääsi, olin myyty. Lempää lämpö, pimeys ja rauha verhosivat minut ulko-
maailman huolilta. Kun varovasti loin suureen,
mustaan kiukaaseesi löylyä, olit valloittanut minut.

Opin, että parhaat löylyt tulivat, kun kiukaasi oli
vaalean punainen. Ja raikkaaseen ulkoilmaan ja me-
reen mennessä oli pitkä puinen laitur, jota molemmin
puolin vartioivat komeat kelot. Maisema ja meri olivat
mahtavia. Joskus puhalsi myrsky vastaan, joskus oli
tyyni meri, mutta aina odotti myrskynkin jälkeen Sinun
musta sylisi. Olin jatkuva ystäväsi monet vuodet. Yhdes-
sä avannon kanssa, kuusi kertaa tunnissa, neljä kertaa
viikossa.

Mutta ympäristö muuttui vuosien kuluessa. Kelot kaa-
dettiin, ensin toinen ja sitten toinen. Laiturille laitettiin
pelti, johon paljaat jalat jäivät kiinni pakkasella ja joka
poltti helteellä, vierellesi rakennettiin kilpailijoita, mutta
Sinä olit edelleen paras. Kunnes Kolmosen valtasivat
myssypäät, jotka löivät löylyä mennessä tullen, muilta ky-
symättä. Ystävyyskeskämme viileni, siirryin reserviin.

TENHO LAINE

Yhdessä yhteiskuntaa rakentaen

Rakennusteollisuus

www.rakennusteollisuus.fi

ELÄMÄNPELASTAJA.

*Tiedätkö sinä
varmasti ajokuntosi
aamulla ?*

Laadukas Dräger alкотesteri
tietää ja varmistaa liikenne-
turvallisuu den.

Alcotest 4000 on helppo-
käyttöinen ja luotettava ajo-
kunnan varmistaja, täydelli-
nen valinta ajokumppaniksi
niin maalle kuin merelle.

Odotettu tuoteuutuus Alco-
test 4000 on nyt saatavana
jälleenmyyjillä.

Hanki omasi heti ja lopeta arvailu!

Dräger Alcotest 4000
- Se luotettava alкотesteri.

Myynti: Auto- ja venealan liikkeet.

Lisätietoja: **drager.fi**

Dräger

Lämmin ja pehmeä uutuus: PYYHEPONCHO

■ Sonch-pyyheponcho on lämmitävä ja pehmeä uutuus saunan jälkeiseen rentoutumiseen.

Pyyheponchot ovat pohjoismaista designia ja ne on valmistettu 100 % sertifioidusta luomupuuvillasta. Rento unisex-malli sopii sekä naisille että miehille. Pitkähihaisia pyyheponchoja löytyy neljässä eri värissä ja neljässä eri koossa (S–XL).

Kun tilaat nyt, saat 10% alennuksen käyttämällä SAUNA-SONCH -alennuskoodia.

Hinta 82,95 €, ilmainen toimitus.

Löydät kaikki tuotteet osoitteesta www.sonch.eu

OPA Lumo laudeliinat

■ Uudet OPA Lumo laudeliinat sopivat niin perinteiseen mökkisaunaan kuin modernimpaan saunatyylisiin. Laudeliinat ovat kooltaan 50 x 150 cm ja materiaalina on 70 % pellavaa ja 30 % puuvillaa. Valitse joko musta-pellavaraidallinen Kaisla-liina, musta-harmaaraidallinen Myrsky-liina tai tuhkanharmaa Tuhkaliina. Samoilla kuoseilla ja väreillä saatavissa myös saunatyynyjä ja peflettejä.

Laudeliinan hinta 22,90 €, saatavilla muun muassa verkkokaupasta www.opamuurikka.fi/tuote-osasto/sauna/

Luonnonkosmetiikkaa joulusaunaan

■ Suomalainen kosmetiikkabrändi Herbina on lanseerannut Cosmos Natural -sertifioidut hiustenhoitotuotteita. Ihanan ruusuisen tuoksuiset Eco by Herbina -hiustenhoitotuotteet sisältävät 99 prosenttia luonnollista alkuperää olevia raaka-aineita. Tuotteet ovat biohajoavia ja vegaanisia. Herbina-uutuuksien shampoo- ja hoitoainepullot on tehty 100 prosenttisesti kierrätetystä muovista, ja ne ovat kierrätettäviä. Molemmat tuotteet valmistetaan Bernerin tehtaalla Heinävedellä.

Shampoo 250 ml ja hoitoaine 250 ml, hinta 3,90 €/kpl.

Tuotteet ovat saatavilla hyvin varustelluista päivittäistavarakaupoista.

Lue lisää tuotteista www.herbina.fi

OP Koti tuntee Uudenmaan.

Ja tietää mistä saa parhaimmat löylyt.

OP Koti Uusimaa Oy LKV
010 254 5206, op-koti.fi
opkoti.uusimaa@op.fi

OP Koti

SAUNA-LEHTI TOIVOTTAU LUKIJOILLEEN

Hyvää uutta vuotta!

Tapaamme seuraavan kerran vuonna 2022, kun seuraava Sauna-lehti ilmestyy maaliskuussa.

Ilmoittaja, varmista paikkasi vuoden ensimmäisessä lehdessä!
Lehtemme jaetaan yli 4000 kotiin ja sitä luetaan tuoreen jäsenkyselymme mukaan suurella mielenkiinnolla.

Tutustu mediakorttiimme lehden verkkosivuilla
www.sauna.fi/sauna-lehti

Muutamme tiedon taidoksi ja toiminnaksi.

Kiinkon ratkaisukeskeiset ajankohtaiskoulutukset sekä tutkinto- ja pätevyyskoulutukset ovat alan huippua. Tarjontamme ohjaa vahvasti työelämälähtöisyys ja kouluttajamme edustavat alan parasta asiantuntemusta.

Kiinko on kiinteistö- ja rakennusalan johtava kouluttaja. Järjestämme vuosittain yli 130 julkista ja yrityskohtaista tutkinto-, ajankohtaiskoulutus- ja valmennustilaisuutta, joihin osallistuu yhteensä yli 6 000 henkilöä. Olemme kouluttaneet alaa vuodesta 1978, lähes 40 vuotta.

Tutustu koulutuksiimme www.kiinko.fi

SUOMEN SAUNASEURA
FINSKA BASTUSÄLLSKAPET
THE FINNISH SAUNA SOCIETY

Yhteystiedot

Suomen Saunaseura ry
Vaskiniementie 10
00200 Helsinki
www.sauna.fi

Toiminnanjohtaja
Janne Koskenniemi
janne.koskenniemi@sauna.fi
050 371 8178
(puhelinaiika ti-to klo 10–13)

Kahvio / kassa
050 372 4167 (saunojen aukioloaikana)
Kahvilapäällikkö Mervi Iivonen
mervi.iivonen@sauna.fi

Lämmittäjäimestari / kiinteistöhuolto
Ari-Pekka Paavola
lammittaja@sauna.fi
050 372 7648

Sauna-lehti
lehti@sauna.fi
päätoimittaja Karoliina Saarnikko
karoliina.saarnikko@sauna.fi

Saunaseuran johtokunta 2021

Hannu Saintula, pj
Sauna-lehden toimitusneuvoston pj
hannu.saintula@pp.inet.fi, 050 559 9557
Tiina Kaskiari, varapj
tiina.kaskiari@rakennusteollisuus.fi, 050 466 0297
Heikki Hirvonen
tutkimus- ja kulttuuritoimikunnan pj
heikki.hirvonen@outlook.com, 040 549 7853
Antti Hermunen
antti@hermunen.fi, 040 550 4376
Hannu Laine
tietojärjestelmäryhmän pj
hannu@hannulaine.com, 045 118 5255
Raine Laurikainen
laurikainenraine@gmail.com, 050 041 7215
Raine Luomanen
raine.luomanen@raineluomanen.fi, 040 774 0021
Risto Pitkänen
kunnossapitotoimikunnan pj
risto.pitkanen@sauna.fi, 040 7590 825
Ritva Ohmeroluoma
taloustoimikunnan pj
ritvaohmeroluoma@gmail.com, 040 010 9021
Antti Säiläkivi
antti.sailakivi@hpp.fi, 0400 241 114
Helena Tammi
helena.tammi@gmail.com 050 387 6229

Saunojen aukioloajat

Ajankohtaiset aukioloajat löytyvät Sauna-seuran kotisivuilta ja uutiskirjeestä.

Joulukuussa:
Maanantaista lauantaihin klo 12–21
Naiset saunovat maanantaisin ja torstaisin
Miehet saunovat tiistaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin

Joulukuun lauantait ovat jaettuina, jolloin miehet saunovat 12–16.30 ja naiset 17–21.

Itsenäisyyspäivänä 6.12. huoltomaanantai Joulun aukioloajat löytyvät lehden sivulta 16.

Suomen Saunaseura seuraa Aluehallinto-viraston rajoitussuosituksia ja tiedottaa mahdollisista muutoksista kotisivuillaan www.sauna.fi

Seuraa Sauna-lehteä sosiaalisessa mediassa:

Laadukasta tekstiilivuokrausta ja pesulapalvelua

www.lainas.fi

Iloista joulunodotusta!

PUHDASTA ILOA
KOHTA 70 VUODEN AJAN

ETT RENT NÖJE
I SNART 70 ÅR

**LAADUKKAITA SIIVOUS-
JA PESULAPALVELUJA**

Tavoitat meitä
palvelunumerosta:

☎ 019 264 6600

www.cleankalle.fi

HELSINKI | KIRKKONUMMI | RAASEPORI | HANKO

Saunaelämyksiä meillä ja muualla

Saunan ystävillä on juhlapäivä, kun sauna lämpii. Monien lempisauna on oma rantasauna, se maailman paras; puulämmitteinen ja läpeensä tuttu. Koko rituaali lämmittämisestä vihtojen sidonnan ja virkistävän saunajuoman kautta aina viimeiseen pesälliseen saunanhengelle tuo hyvän olon ja rauhan tunnun pitkäksi aikaa.

Saunaseuralaiset voivat onnekkaisesti oikaista suoraan nautiskeluvaiheeseen, kun muut ovat jo tehneet valmistelut. Vaskiniemessä toteutuvat useimpien toiveet, sillä saunoja on mistä valita. Tutut kasvot lauteilla ja jutustelu saman henkisten kanssa on oleellinen osa mukavaa saunapäivää.

Paljon matkustelevalle tulee helposti puutosoireita ja jonkun ajan jälkeen on ihan pakko etsiä sauna jostakin. Ennakkoluulon saunoja löytääkin kylpymahdollisuuden melkein missä tahansa. Luonnollisesti hän joutuu tinkimään monista asioista kuten lämpötilasta tai löylynheittomahdollisuudesta. Aina ei ole edes kiuasta, mikä suomalaisen saunan määritelmän mukaan on yksi edellytys sauna-nimikkeelle. Lämmönlähde voi olla höyry tai piilotettu putkisto.

Monille nämä puutokset ovat ylitsepääsemättömiä.

Itse olen uteliaasti kokeillut monenlaisia virityksiä ja matkan varrella on kertynyt monia hauskoja ja myös hämmästyttäviä kokemuksia. Joissakin maissa on valitettavasti saunan nimen varjolla laitoksia, missä pääasiana on muu sukupuolien välinen kohtaaminen kuin saunominen. Ennen nettiä hyväksi koettu keinoni välttää näitä oli soittaa ja kysyä olisiko tervetullut yksittäisenä naisena. Toinen varoituslamppu oli, että ainoastaan kalliimmat kansainväliset luottokortit kelpaavat. Internet antaa nykyään mahdollisuudet sekä löytää saunat että selvittää niiden luonne hyvissä ajoin.

Mitä kauempana Suomesta, sitä todennäköisemmin yllättyy.

Kaliforniassa ilahduin, kun hotelli tarjosi saunomismahdollisuuden. Sonnustauduin innokkaasti saunaan todetakseni, että sauna voi kyllä kunhan ensin laittaa kiukaan päälle. Kukaan ei ollut vielä sinä päivänä ryhtynyt urakkaan, joten saunapyrähdykseen varaamani aika loppui lämpötilaan 45 astetta ja saunominen jäi toiseen kertaan.

Floridalaisessa taloyhtiössä oli helpompaa, kun saattoi käydä kääntämässä kiukaan etukäteen päälle ja mennä saunaan vasta sen lämmettyä. Kävi ilmi, että paikallisen lain mukaan sauna ei saanut olla tuntia kauempaa päällä ilman valvontaa vaan ajastin lopui siihen. Joten aina oli muistettava kääntää ajastinta eteenpäin sauna-ajan pidentämiseksi. Monesti kyllä joku muu asukas oli laittanut kiukaan pois päältä, luulen sen unohtuneen, sillä he itse lämmittivät saunan 30 asteiseksi, jotta siellä olisi mukava pukeutua uimaaltaassa käynnin jälkeen.

Saunaseuralaisten matkalla Pietariin joku vuosi sitten kiinnitin huomiotani, että ”banjan” pesuhuoneessa lämpötila oli noin 100 astetta ja vettä heitettiin jatkuvasti kiukaalle. Lisäksi joku vihtoi tehokkaasti kaksikäteisesti eli kahta vihtaa käyttäen lisäten siten yhä kuumuutta. Kylpijät lauteilla vaihtuivat nopeasti. Ymmärsin olevan parasta seurata esimerkkiä ja hankkia saunahattu. Löysin banjan kaupasta sievän kukallisen kellohatun, joka on minulla yhä ahkerassa käytössä kesämökillä. Myöhemmin olen lisännyt saunahattukokoelmaani ja hatusta on tullut saunavarusteideni oleellinen osa.

Omat lempisaunat ovat elämän suola, mutta kehotan etsimään myös matkoilla uusia saunakokemuksia. Matkailu todella avartaa! ♦

RITVA MÜLLER
Innokas saunoja, saunalähtettiläs ja Saunaseuran jäsen vuodesta 1964

UUSI KARHU JOULUOLUT LAHJA ITSELLESI

HEHKUVAN KUPARINEN JA
PEHMEÄ AMBER LAGER

Posti Green

UUSI C-SARJAN LADATTAVA HYBRIDI NYT MYNNISSÄ.

C-SARJAN LADATTAVA HYBRIDI – MARKKINOIDEN PISIN TOIMINTAMATKA SÄHKÖLLÄ.

Luokkansa turvallisuuden ja mukavuuden uudelle tasolle nostanut C-sarja on nyt saatavana myös ladattavana hybridinä. Sen toimintamatka pelkällä sähköllä on jopa 108 km, mikä riittää helposti useimpien päivittäisiin arkiarjoihin. Tarjolla on S-sarjasta tuttua yllälistä tyyliä sekä vahva varustelu, jota voit täydentää erilaisilla innovatiivisilla ratkaisuilla MBUX-käyttöliittymän lisäystä todellisuudesta nelipyöräohjaukseen. Katso lisää mercedes-benz.fi/c-sarja

C-sarjan ladattavat
hybridit alkaen

56 580 €

Toimintamatka sähköllä
jopa **108 km**

CO₂-päästöt
alk. **13 g/km**

Uusi C-sarja

Mercedes-Benz C-sarja 300 e A kokonaishinta alk. 56 579,29 € (sis. alv:n, arvioitun autoveron ja toim.kulut 600 €). Vapaa autoetu 1 000 €/kk, käyttöetu 835 €/kk. CO₂-päästöt uusi mittaustapa – WLTP 13 g/km, EU-keskikulutus 0,6 l/100 km. Toimintamatka pelkällä sähköllä jopa 108 km. **Mercedes-Benz C-sarja 300 e T A** kokonaishinta alk. 57 556,11 € (sis. alv:n, arvioitun autoveron ja toim.kulut 600 €). Vapaa autoetu 1 010 €/kk, käyttöetu 845 €/kk. CO₂-päästöt uusi mittaustapa – WLTP 15 g/km, EU-keskikulutus 0,6 l/100 km. Huolenpitosopimus 3 vuodeksi kiinteällä kk-maksulla alk. 34 €/kk. Toimintamatka pelkällä sähköllä jopa 104 km. Lämpötila, ajo-olosuhteet, auton kuormaus sekä kuljettajan ajotapa voivat vaikuttaa auton toimintamataan, akun kapasiteettiin ja suorituskykyyn. Ajotietokoneen kieli: suomi. Kuvan autot lisävarustein.